

csokonai

Csokonai Nemzeti Színház
4025 Debrecen, Kossuth utca 10.

Munka- és tűzvédelmi oktatási anyag

I. A MUNKAVÉDELEM FOGALMA, CÉLJA, TERÜLETEI

1.1 A munkavédelem fogalma, területei

Munkavédelem: a szervezett munkavégzésre vonatkozó biztonsági és egészségügyi követelmények, továbbá a munkát végzők egészsége, munkavégző képessége megővésének, valamint a munkakörülmények humanizálásának, és ezzel a munkabalesetek és foglalkozási megbetegedések megelőzésének megvalósítását szolgáló törvénykezési, szervezési, intézményi előírások rendszere és mindezek végrehajtása.

Két fő területe: a munkabiztonság és a munka-egészségügy. A munka-egészségügy: a munkahigiénéből és a foglalkozás-egészségügyből áll.

1.2 A munkavédelem célja

A munkabiztonság a munkabalesetek megelőzése, elhárítása, a munka-egészségügy pedig a foglalkozási megbetegedések megelőzése, a munkahelyi ártalmak megszüntetése érdekében kifejtett tevékenységet fogja át.

II. A munkavédelem szabályozása

Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményei megvalósításának módját - a jogszabályok és a szabványok keretén belül - a munkáltató határozza meg.

A munkáltatói döntések korlátait illetve a kötelezően végrehajtandó minimum feladatokat az állami szintű szabályozás jelenti (A. pont). A fentiek konkrét, gyakorlati megvalósítása, a munkáltatói szabályozás körébe tartozik (B. pont).

A. Állami szintű szabályozás

a. Magyarország Alaptörvénye¹: *XVII. cikk*

(3) Minden munkavállalónak joga van az egészségét, biztonságát és méltóságát tiszteletben tartó munkafeltételekhez.

b. 1993. évi XCIII. **törvény** a munkavédelemről

c. Miniszteri rendeletek (Munkaügyi, Népjóléti, Ipari és Keresk. stb. Minisztériumok)

d. Biztonsági szabályzatok (Emelőgépek Bizt. Szabályzata, Hegesztési Bizt. Szab. stb.)

e. Szabványok

B. Nem állami szabályozás (munkáltató)

a. munkáltatói belső szabályzatok, utasítások, irányelvek (MVSZ, Kézikönyvek stb.)

b. munkaköri leírások

c. különböző technológiai dokumentumok (tech., műveleti, kezelési, karb. stb. utasítások)

d. gépkönyvek, üzemeltetési dokumentációk; gyártási tervek, rendszerek műleírásai

III. Munkavédelmi szervezet a gazdálkodó egységnél

Munkavédelmi tanácsadó;

A munkáltató az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés munkáltatói feladatainak teljesítése érdekében munkavédelmi szakképesítéssel rendelkező személyt (vállalkozót) foglalkoztat megbízási jogviszonyban.

IV. Eljárások

1. Orvosi vizsgálatok rendje

A gazdálkodó szervezet arra törekszik, hogy minden munkavállalója olyan munkahelyen kerüljön alkalmazásra, mely megfelel egészségi állapotának ill. a munkakörnyezetből, munkavégzésből eredő megterhelés egészségét testi épségét ne veszélyeztesse.

Ennek érdekében a gazdálkodó szervezet - a rendeletekkel összhangban - biztosítja

- az előzetes,
- időszakos ill. esetenként a
- soronkívüli és
- bizonyos ártalmaknál záró orvosi vizsgálaton való részvételt.

E vizsgálatok megfelelése nélkül munkavállaló nem alkalmazható.

Előzetes orvosi alkalmassági vizsgálaton kell a dolgozónak részt vennie a munkaköri alkalmasság elbírálása érdekében a munkaviszony létesítése, továbbá a munkakör, munkahely megváltoztatása előtt.

A munkavállalónak a munkaviszony fennállása alatt a munkaköri alkalmasság ismételt elbírálása érdekében **időszakos alkalmassági vizsgálaton** is meg kell jelennie abban az esetben, ha

- fiatalos /fizikai munkakörben foglalkoztatott/,
- egészségi ártalom veszélyével járó munkakörben dolgozik,
- baleseti veszéllyel járó munkakörben dolgozik,
- járványügyi érdekből kiemelt munkakörben dolgozik,
- a vonatkozó rendeletben előírt veszélyes anyaggal dolgozik.

2. Munkavédelmi oktatások rendje

A munkavédelmi oktatás célja és feladat, hogy

- a munkavállaló elsajátítsa azokat az elméleti és gyakorlati ismereteket, amelyek lehetővé teszik, hogy munkáját egészségét nem veszélyeztető módon, biztonságosan végezze,
- a munkavállalót megismertesse a munkájával és a munkavédelemmel kapcsolatos jogainak gyakorlásához szükséges szabályokkal és információkkal

A munkáltató köteles munkavédelmi oktatásban részesíteni a munkavállalót

- munkába álláskor
- munkahely vagy munkakör, ill. a munkakörülmények megváltoztatása alkalmával
- munkaeszköz átalakítása esetén
- új munkaeszköz üzembe helyezése, illetőleg új technológia bevezetése esetén.
- huzamos távollét esetén.

3. A munkavállalók munkavédelemmel kapcsolatos jogai és kötelességei

A munkavállaló csak a biztonságos munkavégzésre alkalmas állapotban, az egészséget nem veszélyeztető és a biztonságos munka végzésére vonatkozó szabályok megtartásával végezhet munkát. Így különösen köteles:

- a) a rendelkezésére bocsátott munkaeszköz biztonságos állapotáról a tőle elvárható módon meggyőződni, azt rendeltetésének megfelelően és a munkáltató utasítása szerint használni, a számára meghatározott karbantartási feladatokat elvégezni;
- b) az egyéni védőeszközt rendeltetésének megfelelően használni és a tőle elvárható tisztításáról gondoskodni;
- c) a munkavégzéshez az egészséget és a testi épséget nem veszélyeztető ruházatot viselni;
- d) munkaterületén a fegyelmet, a rendet és tisztaságot megtartani;
- e) a munkája biztonságos elvégzéséhez szükséges ismereteket elsajátítani és azokat a munkavégzés során alkalmazni;
- f) a részére előírt orvosi - meghatározott körben pályaalkalmassági - vizsgálaton részt venni;
- g) a veszélyt jelentő rendellenességet, üzemzavart tőle elvárhatóan megszüntetni, vagy erre intézkedést kérni a felettesétől;
- h) a balesetet, sérülést, rosszulletet azonnal jelenteni, a közvetlen munkahelyi vezetőjének;

A munkavállaló jogosult megkövetelni a munkáltatójától

- a) az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés feltételeit, a veszélyes tevékenységhez a munkavédelemre vonatkozó szabályokban előírt védőrendelkezések megvalósítását;
- b) az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munka végzéséhez szükséges ismeretek rendelkezésére bocsátását, a betanuláshoz való lehetőség biztosítását;
- c) a munkavégzéshez munkavédelmi szempontból szükséges felszerelések munka- és védőeszközök, az előírt védőítal, valamint tisztálkodószerek és tisztálkodási lehetőség biztosítását.

62. § - A munkavállalót nem érheti hátrány az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek megvalósítása érdekében történő fellépéséért, ill. a munkáltató vélt mulasztása miatt jóhiszeműen tett bejelentéséért.

63. § (1) A munkavállaló jogosult megtagadni a munkavégzést, ha azzal életét, egészségét vagy testi épségét közvetlenül és súlyosan veszélyeztetné.

Ha a munkáltató utasításának teljesítésével másokat veszélyeztetne közvetlenül és súlyosan, a teljesítést meg kell tagadnia.

(2) Az (1) bek.-ben meghatározott veszélyeztetésnek minősül különösen a szükséges védőberendezések, az egyéni védőeszközök működőkép telensége, ill. hiánya.

4. Munkáltató kötelességei

Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés érdekében a munkáltató köteles:

- a) a szükséges utasításokat kellő időben a munkavállalónak megadni;
- b) rendszeresen meggyőződni arról, hogy a munkakörülmények megfelelnek-e a követelményeknek, a munkavállalók ismerik, ill. megtartják-e a rájuk vonatkozó rendelkezéseket;
- c) a munkavégzés körülményeihez igazodó, ill. az azzal összefüggő veszélyek figyelembevételével megfelelő munkaeszközöket biztosítani a munkavállaló részére;
- d) biztosítani a védőeszközök rendeltetésszerű használhatóságát, védőképességét, a kielégítő higiénés állapotát, a szükséges tisztítását, karbantartását (javítását), pótlását.

5. Általános magatartási szabályok

A munkavállaló egészségügyi panaszait, az esetleg fogyasztott gyógyszereket munkakezdés előtt köteles közvetlen munkahelyi vezetője tudomására hozni, munka közben előálló rosszullétet, sérülését azonnal jelenteni.

A közvetlen munkahelyi vezető /műszakvezető, csoportvezető stb./ műszakkezdéskor ellenőrizni köteles, hogy a közvetlen hozzá tartozó dolgozók biztonságos munkavégzésre alkalmas állapotban jelentek-e meg, ruházatuk, védőfelszerelésük kielégíti-e a biztonságos munkavégzés feltételeit.

Amennyiben a hozzá beosztott dolgozó állapotát, vagy ruházatát, nem tartja megfelelőnek és intézkedni nem tud, vagy intézkedése eredménytelen, a dolgozót nem állíthatja munkába.

A védőruha vagy munkaruha zsebeiben, derékszíjában éles, hegyes, szűrő, vágószerszámot, vegyi anyagot hordani tilos!

Tilos a gazdálkodó szervezetben olyan magatartást tanúsítani, ami a biztonságos munkavégzést zavarja.

Tilos a munkahelyen a játék, az indokolatlan kiabálás, szeszital fogyasztás, engedély nélküli saját célú munkavégzés.

A munkahelyeket elhagyni, idegen munkahelyen tartózkodni csak munkavégzés céljából az illetékes vezető engedélyével lehet.

Munkába érkező dolgozók csak a bejáráshoz feltétlen szükséges tárgyakat hozhatják magukkal, melyet, ha munka közben viselése nem megengedett, az öltöző szekrényben kell elhelyezni.

Anyagmozgatási, szállítási, rakodási munkavégzés közben gyűrűt, nyakláncot, karkötőt viselni tilos!

Azokba a helyiségekbe, ahol különösen veszélyes műveleteket folytatnak, illetéktelenek nem léphetnek be.

A helyiségben csak a beosztott dolgozók és a veszélyt jól ismerő /kioktatott/ személyek tartózkodhatnak ellenőrzés, vagy munkavégzés céljából.

Helyismerettel nem rendelkező személyek a helyiségben csak a veszélyt jól ismerő kísérő felügyelete mellett a közvetlen munkahelyi vezető tudomásával tartózkodhatnak.

A kívülálló személyeknek tartózkodásáról a beosztott dolgozóknak tudomást kell szerezni, hogy váratlan veszély esetén riasztani, vagy menteni tudják őket.

Amennyiben a különösen veszélyes műveletet egy dolgozó végzi, gondoskodni kell róla, hogy tőle látó, halló távolságban - a művelet veszélyeit hasonlóan jól ismerő - másik dolgozó is jelen legyen. A veszélyes helyen dolgozók egymás figyelését úgy kötelesek megoldani, hogy társuk esetleges rosszullétét is észlelni tudják és a legrövidebb időn belül segítségére tudjanak lenni.

Minden munkahelyen, ahol kettő, vagy több dolgozó együttműködése szükséges, ki kell jelölni - és társai tudomására kell hozni - azt a dolgozót /munkavezetőt/, aki elsősorban felelős a szabályszerű munkavégzésért, az előírások betartásáért és betarttatásáért.

Az engedélyezett magánmunkavégzés során az engedéllyel rendelkező dolgozók kötelesek betartani a munkavégzésre vonatkozó technológiai és munkavédelmi szabályokat.

6. Veszélyhelyzeti teendők

Rendkívüli eseménynek kell tekinteni a tömeges, súlyos, halálos baleseteket, veszélyes járványokat, megbetegedéseket, robbanásokat, természeti katasztrófát, elemi csapást, tüzeseteket, ha azok a személyek életét, testi épségét, ill. a gazdálkodó szervezet vagy a biztonságát veszélyeztetik.

Rendkívüli eseményeknél teendő legfontosabb intézkedések:

- riasztás,
- életmentés, elsősegélynyújtás,
- a veszélyeztetés tovább terjedésének megakadályozása, azaz a másodlagos kóresemények megelőzése,
- anyagi javak mentése, őrzése,
- helyszín lehetséges biztosításának figyelembevételével a kárelhárítás, helyreállítás.

7. Teendők baleset esetén

7.1. Munkabaleset fogalma:

Munkabaleset az a baleset, amely a munkavállalót a szervezett munkavégzés során vagy azzal összefüggésben ért, annak helyétől és időpontjától függetlenül. Munkavégzéssel összefüggésben következik be a baleset, ha a munkavállalót a foglalkozási körében végzett munkához kapcsolódó közlekedési, anyagvételezés, anyagmozgatás, tisztálkodás, szervezett üzemi étkeztetés, foglalkozás-egészségügyi szolgáltatás és a munkáltató által nyújtott egyéb szolgáltatás stb. igénybevétele során éri.

A munkába jövet-menet történt baleset nem munkabaleset, hanem az üzemi baleset egy fajtája (ezt a társadalombiztosítási jogszabályok értelmezik)

7.2. Balesetek bejelentése

A balesetek bejelentése kétirányú. Egyrészt minden dolgozónak a legkisebb sérülés esetén is kötelessége azt soron kívül jelenteni a munkahelyi vezetőjének, ill. az elsősegélynyújtást végzőnek. Erről a munkahelyen nyilvántartást vezetnek, ami igazolja a sérülés eredetét.

Ha a sérültet állapota akadályozza jelentési kötelezettségének teljesítésében v. sérülését szándékosan el akarja hallgatni, akkor munkatársa vagy a balesetet észlelő személy köteles a jelentést megtenni.

Vannak olyan úgynevezett súlyos balesetek, amelyeket soron kívül kell az illetékes hatóságoknak jelenteni. Ezek a következők:

- a) a sérült halálát (halálos munkabaleset az a baleset is, amelynek bekövetkezésétől számított 90 napon belül a sérült orvosi szakvélemény szerint a balesettel összefüggésben életét veszítette), magzata vagy újszülöttjének halálát, önálló életvezetését gátló maradandó károsodását okozta;
- b) valamely érzékszerv (vagy érzékelő-képesség) és a reprodukciós képesség elvesztését, ill. jelentős mértékű károsodását okozta;
- c) orvosi vélemény szerint életveszélyes sérülést, egészségkárosodást okozott;
- d) súlyos csonkulást, hüvelykujj vagy kéz, láb két vagy több ujjá nagyobb részének elvesztését (továbbá ennél súlyosabb esetek) okozta;
- e) beszélőképesség elvesztését vagy feltűnő eltorzulást, bénulást, ill. elmezavart okozott.

7. 3. Balesetek kivizsgálása

A munkáltatónak minden keresőképtelenséget okozó munkabalesetet - ideértve a keresőképtelenséget nem okozó, de súlyos minősítésű baleseteket is - ki kell vizsgálni és a vizsgálatról a rendelet szerinti jegyzőkönyvet kell kiállítani.

A munkáltatónak minden balesetről el kell döntenie, hogy munkabalesetnek tekinti-e v. sem. Amennyiben nem tekinti annak, akkor erről és a jogorvoslat lehetőségéről a sérültet (halálos baleset esetén a hozzátartozót) értesítenie kell.

7.4. Kártérítés

A munkavállalók munkabaleset vagy foglalkozási megbetegedés esetén kárigény bejelentésére felszólítást kapnak, amelynek értelmében az esetleges kárigényüket a munkáltató részére benyújthatják. A kárigény elbírálásáról határozatot kap a sérült.

Az a munkavállaló, aki munkabalesetből vagy foglalkozási megbetegedésből kifolyólag vált keresőképtelenné, baleseti táppénzt kap.

Nem jogosult a fenti mértékű táppénzre az a sérült, aki engedély nélküli munkavégzés, fekete fuvar, verekedés, játék során, valamint ital, kábítószer hatása alatt szenvedett munkabalesetet és emiatt került táppénzes állományba.

8. Elsősegélynyújtás rendje

Az elsősegélynyújtás állampolgári kötelezettség. Törvény írja elő, hogy minden állampolgár köteles a tőle elvárható módon segítséget nyújtani a sérült, balesetet szenvedett személynek. Az elsősegélynyújtás ugyanakkor nagy felelősséggel is jár, mert aki a legalapvetőbb elsősegélynyújtási ismeretekkel sem rendelkezik, jó szándékú segítségnyújtásával súlyosbíthatja a sérült állapotát. Elsősegélynyújtást tehát bárki végezhet, aki az alapvető ismeretekkel és kellő önfegyelemmel rendelkezik. Munkahelyi szinten legalább egy munkavállalónak rendelkeznie kell alapfokú munkahelyi elsősegélynyújtó képzéssel szerzett képesítéssel. Ezáltal a munkakörnyezetben mindig lesz egy személy, aki a munkahelyi baleset során képessé válik gyors és hatékony segítségnyújtására, amíg a hivatásos orvosi segítség nem érkezik.

Minden munkahelyen elsősegélynyújtóhelyet kell kijelölni, táblával megjelölni, és az alapvető ellátáshoz szükséges felszereléseket biztosítani.

A sérülésekről, balesetekről a munkahelyen nyilvántartást vezetnek, ami igazolja a sérülés eredetét. A jelentési kötelezettség a területvezető felé akkor is fennáll, ha az elsősegélynyújtást orvos végzi, illetőleg ha orvosi rendelőben történik.

Áramütéses baleset esetén a sérültet kórházi megfigyelésre utalják be akkor is, ha látható sérülése nincs.

9. Kézi anyagmozgatás

9.1. Melyek a feltételei a szállítási útvonal biztonságos kialakításának?

A szállítási útvonalba épületszerkezet, munkaeszköz stb. nem lóghat be. Egyirányú közlekedésnél, ha a szállítás kézzel történik, szélessége legalább 0,8 m legyen az út mentén egyirányú közlekedésnél és legalább 1,6 m legyen, ha az út mindkét oldalán gépet kezelnek; kétirányú közlekedésnél a legkisebb szélesség 1,3 m lehet, de 2,1 m szükséges akkor, ha az út mindkét oldalán kezelnek telepített gépet.

A szállítási útvonalon anyagot tárolni még ideiglenes jelleggel sem szabad. Az út határvonalait pl. sárga színnel, felfestéssel jelölni kell. Az útburkolat teherbírása legyen összhangban a terheléssel, felülete legyen sík, botlásmentes, pormentes, csúszásgátló és a külső hatásoknak ellenálló anyagú. Ha az útvonalon szintkülönbség van, akkor a teher szállításához kellő teherbírású, legalább 0,9 m széles és legfeljebb 10 %-os lejtésű,

csúszásgátló és botlásmentes felületű áthidalót kell alkalmazni. Ha az áthidaló fából készül, legyenek rajta keresztlécek, kb. 0,4 m-enként.

9.2. Melyek a kézi anyagmozgatás feltételei és fontosabb szabályai?

A nagy tömegű teher emelése, szállítása jelentős fizikai igénybevételt jelent, az egészség károsodás kockázata fokozott. Rendszeresen anyagmozgatási munkát végzőknél hát- és mozgásszervi megbetegedéssel kell számolni. Nagy tömegű terhek emelésekor, mozgatásakor gerincoszlop (ágyékcsigolyák) sérülhet, de számolni kell az izomhúzódással, izomszakadással is. Az anyagmozgatási munkát végző személynek egészségileg alkalmasnak kell lennie erre a munkára, a biztonságos munkavégzés módjára pedig ki kell oktatni. A munkavégzés egészségi és biztonsági követelményeiről részletesen a 25/1998.(XII. 27.) EüM rendelet rendelkezik.

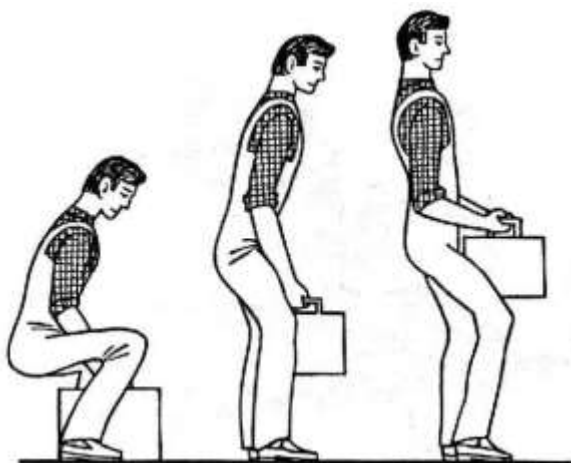
A munkavégzés során a következő veszélyekkel kell számolni:

- a teher leejtése, kézből kicsúszása, aminek a következményei lábsérülések lehetnek,
- szállítás közben a kézben tartott teher személyeknek, tárgyoknak, gépnek ütközik, emiatt kéz- és lábsérülések következhetnek be,
- az útfelület hibája, szennyezettsége vagy szintkülönbség miatt botlás, elcsúszás, elesés veszélye lehetséges, aminek következtében kéz, fej és lábsérülés adódhat.

A munkavégzésnél a következő alapszabályokat kell figyelembe venni:

- a teher felemelése előtt meg kell győződni arról, hogy stabilan fekszik-e, mekkora lehet a tömege, nincs-e valahol rögzítve, hol célszerű megfogni (a teher alakja nem feltétlenül szabályos), a felemelés közben kell-e számolni széteséssel,
- a súlyos terhet csak egyenes háttal, hajlított térdel és lassan kell felemelni (ld. a súlyemelőket),
- a terhet mindig egész marokkal kell fogni, nehogy kicsússzék a kézből,
- a terhet mindig szorosan a test mellett kell tartani, de ha lehet, a nagy tömegű terhet vállon kell vinni,
- csövet, rudat vállon, háton úgy kell szállítani, hogy annak elülső vége legalább 2 m-rel legyen a padlószint felett, de ne érjen szerkezeti elemhez, különösen villamos vezetékhez,
- a teher lerakása előtt mindig ellenőrizni kell, hogy az nem fog-e felbillenni. Az ujj sérülést megelőzendő, szükséges lehet alátétekre helyezni a terhet.

A teher helyes emelése a földről:

9.3. Milyen tömegű terhek szállíthatók?

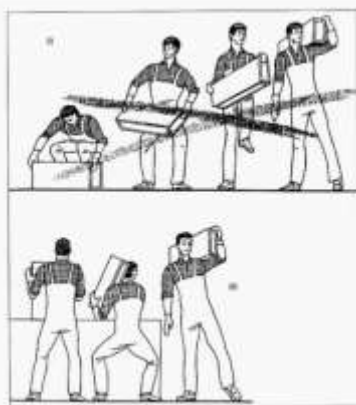
Felnőtt nő max. 20, felnőtt férfi max. 50 kg tömegű terhet vihet max. 50 m távolságra. A fiúkat 16, a lányokat 18 éves korukig rendszeres anyagmozgási munkával megbízni nem

szabad, csak eseti munkával, fél munkaidő tartamban, ahol a darabárú tömege nem haladja meg a 15 kg-ot.

Ha a szállítási útvonal emelkedik, a terhet csökkenteni kell, 1 %-os emelkedőnél 10 kg-ra, 2 %-osnál 5 kg-ra. A kézzel szállítás távolsága legfeljebb 90 m lehet felnőtt férfinál sík terepen, de 10 %-os emelkedésnél ez nem lehet több 30 m-nél. Hasonló megfontolásból 50 kg-os terhet lépcsőn csak 3 m magasságig megengedett szállítaniuk, efelett a kézi szállítás nem megengedett.

Súlyos terhet több személy is vihet, ha biztonságosan meg tudják fogni, de a teher-normát itt is tartani kell. Viszont 200 kg-nál nagyobb tömegű terhet kézi erővel mozgatni már nem megengedett! Ha a terhet több személy szállítja, egyiküket mindig ki kell jelölni a munka irányítójának, az ő utasításait a többieknek be kell tartani.

A nehéz teher helyes emelése:

9.4. Milyen egyéni védőeszközöket kell használni kézi anyagmozgatás közben?

A szükséges egyéni védőeszközöket a munkafeladat, a teher és a munkakörnyezeti jellemzők alapján kell meghatározni a munkáltatónak, a kockázatok felmérése és értékelése alapján.

- a fej védelmére védősisakot, védőkáczsát kell biztosítani, ahol leeső tárgyakkal, illetve le/beesés veszélyével kell számolni,
- a felső végtagok védelmére alkalmas védőeszközök a vállvédő, csuklószorító, tenyérvédő, védőkesztyű. Ezek a védőeszközök a teher okozta sérülés, illetve ártalmas hatás megelőzésére szolgálnak,
- az alsó végtagok védelmére (lábfej) az orrmerevítő, talpvédő betétes védő lábbeli (bakancs, szandál) megfelelő (a teher ráeshet a lábfejre, szállítás közben a láb beleütközhet szilárd felületbe).
- ha a környezeti tényezők indokolják (pl. meleg üzemben, hűtőházban, savas vagy lúgos munkakörnyezetben, szükség lehet az ártalomnak megfelelő más védőeszközök (pl. saválló védőruha) biztosítása is.

A munkáltató feladata – az egyéni védőeszközök biztosítása mellett az is, hogy a rendeltetésszerű használat oktatásáról, a védőképességét elvesztő védőeszközök cseréjéről, tisztításáról gondoskodják.

10. Veszélyes anyagokra, keverékekre vonatkozó előírások

10.1 Tárolás:

a) Eredetileg veszélyes anyaghoz vagy veszélyes keverékhez gyártott vagy használt csomagolóeszköz még tisztított, közömbösített állapotban és átmenetileg sem használható élelmiszer, takarmány, valamint ezek alapanyagainak tárolására.

b) Eredetileg élelmiszerekhez gyártott, illetve használt csomagolóeszköz veszélyes anyag vagy veszélyes keverék tárolására nem használható.

10.2 Biztonsági adatlap:

A munkáltató gondoskodik arról, hogy a munkavállaló és képviselői az általuk értett nyelven:

a) a munkahelyen előforduló veszélyes anyagokra, az egészségre és a biztonságra ható kockázatokra, a határértékekre és egyéb előírásokra vonatkozó adatokat megismerjék,

b) megfelelő oktatást és tájékoztatást kapjanak a védőintézkedésekről és egyéb teendőkről, amelyek ismeretében képesek megfelelően védekezni és munkatársaikat is megvédeni,

c) a forgalmazó által biztosított Biztonsági Adatlap tartalmát, továbbá a beszállítótól származó minden, a veszélyes anyaggal kapcsolatos és a munkavégzés szempontjából lényeges adatot megismerjék.

A veszélyes keverék használatával járó különös kockázatokat megjelölő, az egészségügyért felelős miniszter által meghatározott szabványmondakat (**R mondat**);

A veszélyes keverék biztonságos használatával kapcsolatos, az egészségügyért felelős miniszter által meghatározott szabványmondakat (**S mondat**);

A **H-mondat** a CLP rendelet előírásaival összhangban alkalmazandó "figyelmeztető mondat", amely egy betűből és három számjegyből áll.

A **P-mondat** a CLP rendelet előírásaival összhangban alkalmazandó "óvintézkedésre vonatkozó mondat", amely egy betűből és három számjegyből áll.

Veszélyes készítményeknél használt jelzések:

Irritáló!

Ártalmas!

Tűzveszélyes!

Fokozottan tűzveszélyes!

Oxidáló!

Méregző!

Nagyon méregző!

Robbanásveszélyes!

Maró!

Környezeti veszély!

GHS veszély jelképek

(A Globálisan Harmonizált Rendszer szerint alkalmazott jelképek)

10.3 Azokon a munkahelyeken, ahol egészségre ártalmas anyagokat tárolnak, vagy használnak fel, tilos étkezni, dohányozni, vagy a munkahelyre ételmiszert bevinni. Ezekon a munkahelyeken - kézmosási és ételmelegítési lehetőséggel – étkező helyiséget kell kialakítani.

Biztonsági jelzések:

Ártalmas vagy ingerlő anyag

Általános veszély!

**Vigyázz!
Mérgező anyag!**

Biológiai veszély!

Veszélyes hulladékkezelés:

- A hulladékokat csak a kijelölt tárolóedényekbe helyezheti.
- A tárolóedényekbe belenyúlni szigorúan tilos.
- A veszélyes hulladékokra vonatkozó szabályzat alapján, a hulladékokat szelektíven kell gyűjteni.

11. Egyéni védőeszköz

11.1 Meghatározás

Egyéni védőeszköz: minden olyan eszköz, amelyet a munkavállaló azért visel vagy tart magánál, hogy az a munkavégzésből, a munkafolyamatból, illetve a technológiából eredő kockázatokat, az egészséget nem veszélyeztető mértékűre csökkentse.

A foglalkoztatottakat a munkavégzésük során a kockázatokkal szemben védelmet biztosító egyéni védőeszközökkel (a továbbiakban: védőeszköz) kell ellátni abban az esetben, ha műszaki, illetve szervezési intézkedésekkel az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés nem valósítható meg.

A védőeszközöket a munkáltató ingyenesen biztosítja.

11.2 Egyéni védőeszközök használati szabályai

- A munkaártalmak ellen biztosított felszereléseket, eszközöket kizárólag a munkavégzés helyén és a munkavégzés során szabad használni. A védőfelszerelést a munkavégzés helyéről elvinni csak hivatali feladat ellátása érdekében lehet.
- A védőeszközhöz a foglalkoztatottak részére történő kiadásával egyidejűleg magyar nyelvű tájékoztatót (használati utasítás) kell mellékelni.
- A védőeszköz rendeltetésszerű használatára vonatkozó ismeretek átadását a védőeszköz kiadásáért felelős írásban dokumentálja, és azt a foglalkoztatottal aláírattja.
- A védőeszközt a foglalkoztatott köteles a tájékoztatóban előírt módon, rendeltetésszerűen használni vagy viselni, illetőleg a védőeszköz védelmi szintjét minden használat vagy viselés megkezdése előtt szemrevételezéssel ellenőrizni.
- A foglalkoztatott felelős a számára kiadott védőeszköz rendeltetésszerű használatáért.
- Amennyiben a védőfelszerelés rendeltetésszerű használata során természetes elhasználódás, anyaghiba, vagy sérülés következtében alkalmatlanná válik a védelemre, új védőfelszerelést kell biztosítani.
- A védőfelszerelés nem rendeltetésszerű használatból eredő megrongálódása esetén a foglalkoztatottat kártérítési felelősség terheli.
- Ha a foglalkoztatott a Szabályzatban előírt és részére biztosított védőfelszerelést figyelmeztetés ellenére sem használja, a munkavégzéstől el kell tiltani.
- Az egyéni védőeszközt pénzben megváltani nem lehet, azt természetben kell biztosítani.
- A szükséges védelmi szintjét elvesztett védőeszköz nem használható.
- A nem javítható védőeszközöket, hulladékként kell kezelni. A veszélyes hulladéknak minősülő védőeszközt vagy részét a veszélyes hulladék kezelésére vonatkozó eljárási rend szerint kell kezelni.
- Ha a selejtezendő védőeszköz bármilyen okból személyi tulajdonba kerülhet, a védőképesség elvesztésének tényét a védőeszközön maradandóan és egyértelműen jelölni kell.

12. Munkavállalót érő egyéb potenciális veszélyek

12.1 Ergonómiai és mechanikai kockázatok: kényszer testhelyzetben végzett munka, elesés, botlás veszélye, szúrásos balesetek

- kényszer testtartásban végzett munka után javasolt a gerincet, a hát és a végtagok izmait ellazító mozgások végzése

12.2 Az elesés, botlás veszélyének elkerülésére vonatkozó szabályok:

- a munkahelyen a megfelelő lábbeli viselete (csúszásmentes talp, ép állapot)
- figyelmes közlekedés
- a lépcsőkön a korlátok használata

12.3 A dolgozókat érő mentális és pszichikai terhelések lehetnek:

- vendégek részéről zaklatások, atrocitások, összetűzések, durva bánásmód

Ellene való védekezés:

- A problémák megbeszélése kollégákkal.
- Komolyabb gondok esetén szakember felkérése, egyéni illetve csoportos foglalkozások tartása.

12.4 Elektromos készülékek, berendezések veszélyforrásai, biztonságos használata

- Az elektromos berendezésekkel végzett munka áramütés veszélyével járhat.
- Villamos berendezést, eszközt csak szemrevételezés után, megfelelő kábelezéssel, kapcsolóval és biztonsági elemekkel szabad üzemeltetni.
- Bármely hiány rendellenesség esetén tilos a villamos berendezés, eszköz használata.
- A használata a kezelési leírásnak megfelelően történjen.
- Az energiaforrás elérésére, csak szabványos hosszabbítót lehet használni, (ha az üzemeltetett eszköz védővezető, akkor a hosszabbítónak is azzal kell rendelkeznie).
- A vezeték hosszabbítást barkácsolt módon ne készítsünk, tilos a vezeték toldása, javítása, Az összesodort vezetőnek szigetelőszalagos betekerése nem biztonságos.
- A legegyszerűbb műveleteket is (pl. izzócsere, biztosíték csere stb.) kikapcsolt, illetve leválasztott berendezésen végezzük el.
- Villamos berendezésen kapcsolási, feszültség-mentesítési, javítási munkákat csak azok végezhetnek, akik az előírt szakképesítéssel rendelkeznek.

Gépek, berendezések, eszközök, felszerelések biztonságos használata

- Gépet, berendezést csak az arra felhatalmazott és kioktatott (vizsgázott) munkavállaló kezelhet.
- A munkavállaló köteles a rendelkezésére bocsátott gépet, berendezést, kéziszerszámot, eszközt rendeltetésének megfelelően használni, biztonságos munkavégzésre alkalmas állapotukat rendszeresen figyelemmel kísérni.
- Gépet, berendezést, eszközt csak szemrevételezés után, megfelelő védelemmel ellátva, kábelezéssel, kapcsolóval és biztonsági elemekkel szabad üzemeltetni. Bármely hiány rendellenesség esetén a gépet tilos használni.
- A gépek, felszerelések épségéről a dolgozó szemrevételezéssel, használat előtt köteles meggyőződni hiba, sérülés esetén javításra kell küldeni. Sérült eszközzel dolgozni tilos!
- Ha munkavégzés közben válik a biztonságos gép munkavégzésre alkalmatlanná, azzal további munkát végezni tilos. Ezt a körülményt a közvetlen munkahelyi vezetőnek azonnal jelenteni kell.
- Ne távolítsa el soha a gépre felszerelt biztonsági berendezéseket!
- Ha szükséges a használatához egyéni védőeszköz használata, akkor azt a rendeltetésének megfelelően használni kötelező.
- A gépek veszélyes hatókörén belül a kezelő kivételével tilos a tartózkodás.
- Fontos a munka megkezdése előtt a helyes munkaszervezés, a vonatkozó utasítások betartatása.

Tárolás raktározás biztonsági előírásai

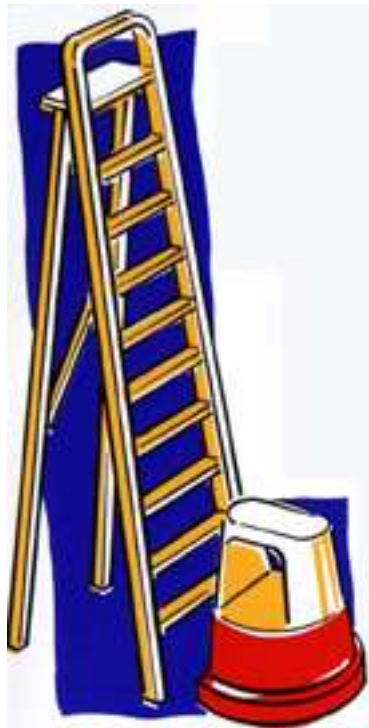
- A munkahelyen rendet kell tartani, az anyagokat rendezetten kell tárolni, raktározni.
- A tárolásra használni kívánt polcok, polcrendszeren szilárdságának és rögzítettségének megfelelőnek kell lennie, a polcokon a súlyhatárt fel kell tüntetni, és ennek megfelelően be kell tartani a polcok terhelhetőségét. A nagy kiterjedésű fém polcrendszereket egyenpotenciál hálózatba be kell kötni.
- Az anyagtól függően a tárolandó anyag magassága a biztonságos magasságig terjed.
- A tároló helyek kijelölése az anyag sajátosságainak megfelelően történjen, ugyan így végezzük az elhelyezést is, nagyságuktól és sajátosságaiktól függően.
- A kisebb súlyú tárolandó anyagok, magasabban kerüljenek elhelyezésre, a nagyobb súlyú anyagok, kisebb egységekben (kézi erővel is jól kezelhetően), alacsonyabb szinteken helyezkedjenek el.
- A kézzel elérhető távolságon kívül eső polcok esetén, azok elérhetőségét megfelelő létrával kell biztosítani.
- Rakat esetén a nagyobb fajsúlyú és térfogatú tárgyak kerüljenek alulra a kisebbek felülre.
- A veszélyes anyagok csak eredeti, zárt csomagolásban, elzárt helyen tárolható a biztonsági adatlapja szerint.
- A munkahelyen csak annyi anyagot szabad tárolni, amit a munkája megigényel. Nagyobb mennyiség esetén anyagot raktározni, tárolni csak az erre a célra kialakított raktárakban, tároló terekben szabad.
- Raktározott, tárolt anyagokat anyag fajtánként elkülönítve kell tárolni.
- Raktározás során a használatban lévő védőfelszerelésektől elkülönítve kell tárolni az új, vagy kellően megtisztított védőfelszerelést. A már használt, valamint a még nem fertőtlenített védőfelszereléseket, illetve a kiadásra kerülő védőruházatot jól látható jelzéssel kell ellátni.
- A raktárakban az ajtók vonalában a közlekedési utat szabadon kell hagyni.
- A raktárakból utolsóként eltávoznak a világító- és villamos berendezéseket áramtalanítani kell.

Közlekedési utak

A munkahely padlózatát, közlekedési útjait úgy kell kialakítani, hogy felületük csúszásmentes, egyenletes, botlás- és billenésmentes legyen, szélessége tegye lehetővé a biztonságos közlekedést. A közlekedési útban tárolni vagy más egyéb módon eltorlaszolni nem szabad, nem keresztezheti híradástechnikai, számítástechnika, gyenge vagy erősáramú vezeték botlásveszélyt okozva. A kijáratokat és vészkiáratokat, a kijelölt menekülési utakat szabadon kell tartani. Számuk, méretük, elhelyezésük és megvilágításuk tegye lehetővé a munkahely gyors és biztonságos elhagyását. Vészkiáratot lezárni csak úgy szabad, hogy vészhelyzetben a foglalkoztatottak által nyitható legyen. Biztosítani kell az átlátszó felületű ajtók, kapuk, falak kitörés elleni védelmét, továbbá el kell helyezni rajtuk a veszély felismerésére alkalmas megkülönböztető jelzést. A lengőajtókat és lengőkapukat átlátszó anyagból kell készíteni, vagy szemmagasságban átlátszó betéttel ellátni.

LÉTRÁK, SÁMLIK ÉS FELLEPŐK

Létrákat és fellepőket bocsátunk munkatársaink rendelkezésére, hogy könnyebb hozzáférhetőséget biztosítsunk. Ezek veszélyesek lehetnek, ha csak nem használjuk helyesen és kellő óvatossággal ezeket.

Bár nagy erő kifejtést igénylő munkavégzésre nem használható de gyakori alkalmazása miatt fontos segédeszköz a létra

A támasztó létrán

- tartósan munkát végezni nem szabad
- elcsúszás ellen biztosítani kell
- vége legfeljebb 1m-re nyúljon a kilépő szint fölé
- hossza legfeljebb 6m lehet

A kétágú létra

- - támasztó létraként használni nem lehet
- - hossza legfeljebb 5m lehet
- - szétcsúszás ellen biztosítani kell

A létrák fokai legyenek beékelve. Rászegezett fokú létrát használni TILOS.

Ha létrát használsz, tarts igényt munkatársad közvetlen segítő és közreműködő felügyeletére.

- Amikor árut helyezel a polcokra, ne hajlongj, ne hajlítsd meg a hátad.
- Használj inkább létrát vagy fellépőt, esetleg egy térdelő ülökét, hogy segítsenek a tárgyak elérésében.
- Soha ne használj hibás létrát vagy fellépőt.
- Soha ne használj olyan létrát, ami nincs ellátva csúszás elleni védőtalppal, rögzítéssel.
- Bizonyosodj meg afelől, hogy a fellépők szabadon mozognak, ha nincs rajtuk súly.
- Ne használj fellépőt akkor, ha sérült az alja vagy a széle.
- Soha ne hagyj a fellépőt őrizetlenül.
- Görgővel, kerékkel ellátott létrát, fellépőt, pódiumlétrát csak elmozdulás ellen rögzített állapotban szabad használni.
- **1 m magasság felett kötelező stabil létra, fellépő vagy egyéb leesés elleni módszer alkalmazása!**

A Leesés elleni védelem ismeretei

Az egyéni védőeszközök ezen főcsoportja a magasból való lezuhanás megelőzésének védőeszközeit foglalja magába.

Jellemző veszélyek:

- szintkülönbség veszélye (magasság, mélység)
- test kényeszerű és szokatlan helyzetéből adódó ártalmak

Fontos tudni, hogy 1 méternél nagyobb esési magasság lehetőségénél már védelem szükséges.

A védőeszközök alkalmazásának módjai és lehetőségei

A magasból való lezuhanás megelőzésének védőeszközei lehetnek:

- telepítéssel üzemeltethetők
 - kibukásgátló létrák
 - fix pihenő szintek
 - zuhanásgátló rácsok
 - védőkoriátok
 - kialakított munkaterület, podesztek
 - egyéb telepített fix rendszerek
- telepítés nélkül üzemeltethetők

TELJES TESTHEVEDERZET

A teljes testhevederzet fő alkotó elemei a vállheveder, ülőheveder, combheveder, háttámasz a munkahelyzet beállításához, beállítóelemek, lezuhanásgátló csatlakozóelem, csat.

A teljes testhevederzet lehet ruhával egybeépített. Teljes testhevederzetnek minősül a mellbekötő hevederzettel kiegészített beülő hevederzet is.

A teljes testheveder mérete feleljen meg a használó személy testméretének, és ezt az állíthatóság biztosítja. Használat közben a hevederek nem mozdulhatnak el a helyzetükből és nem lazulhatnak meg önmaguktól. Az övnek szorosan a testre kell illeszkednie.

A hevederzetet szilárd ponthoz kell rögzíteni oly módon, hogy a munkavégzést ne akadályozza.

- Ipari alpintechnikai tevékenység csak teljes testhevederzetben végezhető!
- A teljes testhevederzet bekötési pontjainál csak anyás biztosítású zárkapocs (karabíner) használható.

Munkahelyzetrendszerek

A munkahelyzet-beállító rendszerek nem a lezuhanás megakadályozására készültek, ezért önálló alkalmazásuk a magasból való lezuhanás megelőzéséhez nem elégséges megoldás.

MUNKAHELYZET-BEÁLLÍTÓ DERÉKÖV

Olyan eszköz, amely megfelelően elrendezett és összeállított elemekből áll, körülveszi a testet és a munkahelyzet-beállító rögzítőkötéllel biztosítja viselőjét a magasban végzett munka során.

Megjegyzés: A munkahelyzet-beállító derékövet egybe lehet építeni a munkaruhával.

A munkahelyzet-beállító deréköv a teljes testhevederzet egy része lehet.

MÁSZÓGÉP

Olyan mechanikus szerkezet, amely kötélnél vagy megfelelő vastagságú segédkötélhez kapcsolva terhelés alatt az egyik irányban zár, az ellenkező irányba és szabadon csúszik. Olyan záróelemmel van ellátva, amelynek az a feladata, hogy meggátolja egy különálló kötélnél vagy segédkötélnek a kicsúszását. Lényegében a mászógép van ezen a kötélen elhelyezve. A mászógépen mindig van egy legalább 13 mm átmérőjű nyílás (lyuk) a fogantyúk és karabínerek vagy gyűrűk csatlakoztatására.

VISSZAHÚZHATÓ TÍPUSÚ LEZUHANÁSGÁTLÓK

Olyan önzáró lezuhanásgátló, amely önműködően feszíti és húzza vissza a rögzítőkötélet. Az energiaelosztó elem egybeépíthető a visszahúzható típusú lezuhanásgátlóval vagy a visszahúzható rögzítőkötéllel. Visszahúzható típusú lezuhanásgátló gyári beállítású! A beállításon változtatni szigorúan tilos, mert ez a berendezés teljesítőképességét befolyásolja, a biztonságot csökkenti.

Használat után tilos a hevedert feszített állapotban valahová rögzíteni!

A visszahúzható típusú lezuhanásgátlónak az energiaelnyelő végéhez csatlakoztatott karabínert a felhasználó biztonsági hevederzetének hátrészén található kikötési ponthoz kell rögzíteni. Alkalmazása esetén munkavégzést csak teljes testhevederzettel ellátott, a lezuhanásgátló eszközbe bekötött személy végezhet!

Használati utasítás (tájékoztató) előírja a biztonságos rögzítési pont jellemzőit, valamint a szükséges legkisebb biztonsági távolságot a használó alatt. Ez nem más, mint a fékezési távolság plusz 1 méter, amely 1 méter magába foglalja a teljes testhevederzet elmozdulásait és a felhasználó lába és a talaj közötti biztonsági távolságot a reteszelés után.

VEZÉRELT TÍPUSÚ LEZUHANÁSGÁTLÓK

Lezuhanásgátló, önzáró képességgel és vezérlési lehetőséggel. A vezérelt típusú lezuhanásgátló a használóval összekapcsolva mozog a rögzített vezeték mentén, nem igényelve kézi beavatkozást a felfelé vagy lefelé történő helyzetváltoztatás során, és automatikusan zár a rögzített vezetékre, amikor a zuhanás bekövetkezik.

Merev rögzített vezetéken alkalmazott vezérelt típusú lezuhanásgátlók

Merev rögzített vezetékből álló alrendszer, olyan önzáró vezérelt típusú lezuhanásgátló, amely csatlakozik a merev rögzített vezetékhez és a vezérelt típusú lezuhanásgátlóhoz csatlakozó rögzítőkötélhez. Az energiaelosztó elem beépíthető a vezérelt típusú lezuhanásgátlóba, a rögzítőkötélbe, vagy a rögzített vezetékbe.

Hajlékony rögzített vezetéken alkalmazott vezérelt típusú lezuhanásgátlók

Olyan hajlékony rögzített vezetékből álló alrendszer, önzáró vezérelt típusú lezuhanásgátló, amely csatlakozik a hajlékony rögzített vezetékhez és a vezérelt típusú lezuhanásgátlóhoz csatlakozó rögzítőkötélhez. Az energiaelosztó elem beépíthető a vezérelt típusú lezuhanásgátlóba, a rögzítőkötélbe, vagy a rögzített vezetékbe.

ENERGIAELNYELŐ

A lezuhanásgátló rendszer része. Az energiaelnyelő lehetővé teszi a magasból való lezuhanás biztonságos megakadályozását minden olyan esetben, amikor azt rendeltetésszerűen használják.

ENERGIAELOSZTÓ ELEM

A lezuhanásgátló csatlakozó alrendszernek egy eleme. Az energiaelosztó elem beépíthető a vezérelt típusú lezuhanásgátlóba, a rögzítőkötélbe vagy a rögzített vezetékbe.

A visszahúzzható típusú lezuhanásgátló tartalmazhat olyan dobot, amely a visszahúzzható rögzítőkötélet fel- vagy lecsévéli, valamint visszaterelő csigát ellensúlyokkal.

CSATLAKOZÓ

A lezuhanásgátló csatlakozó eleme vagy részegysége. A csatlakozó elem lehet zárapocscs (karabiner) vagy horog.

- Horog: Csatlakozó önzáró és ön- vagy kézi rögzítésű lehetőséggel.
- Zárapocscs (karabiner): Különleges típusú horog.

Anyagok és konstrukció

Az akaratlan kinyílás csökkentése miatt a horog és a karabiner önzáró és ön- vagy kézi rögzítésű legyen. Olyan kialakításúak legyenek, hogy csak két egymást követő, szándékos kézi művelettel legyenek kinyithatóak. A kézi rögzítésű horgok és karabinerek csak akkor használhatóak, ha nem kell sokszor fel- és lekapcsolni azokat egy munkanapon.

SEGÉDKÖTELEK

Segédkötél: magból és köpenyből álló, 4-8 mm közötti névleges átmérőjű, statikus erők elviselésére szánt zsinór vagy kötél darab, amelynek nem feladata a dinamikus energia elnyelése.

RÖGZÍTŐKÖTELEK

Lehet: szintetikus kötél, drótkötél, heveder vagy lánc.

KÖTÉL- ÉS HEVEDERGYŰRŰK

Varrással vagy más módon gyűrűnek összeerősített heveder, illetve segédkötél-vagy kötél darab. A forma és a hossz nincs meghatározva.

Mentőeszközök

Ereszkedő eszközök

Olyan mentőeszköz, amelynek segítségével egy személy korlátozott sebességgel képes ereszkedni egy magasabb pontról egy alacsonyabb pontra saját, vagy egy másik személy közreműködésével.

Használatra vonatkozó legfontosabb általános tudnivalók:

Ezek az eszközök az egyéni védőeszközök között is kiemelt jelentőségűek közvetlen életvédelmi funkciójuk miatt. Elengedhetetlen ezért, hogy ezeknek az eszközöknek a használata csak akkor történjen meg, ha

- minden eszközzel és kötélről „Nyilvántartási és ellenőrzési naplót” vezetnek
- a szükséges időszakos vizsgálatokat elvégezték és bizonylatolták
- a szükséges személyi feltételek adottak mind felkészültség, mind egészségi szempontból
- az időszakos gyakorlások megtörténtek
- a használatbavételt megelőző szemrevételezéses vizsgálat megtörtént
- a körülmények minden tekintetben adottak (időjárás, munkavezetés)

Az alpin technikát végző munkavállaló részére legalább a következő egyéni védőeszközöket kell biztosítani:

- 2 db kötél (1 ereszkedő, egy biztosító)
- 1 db teljes testhevederzet
- 1 db önzáró ereszkedő eszköz
- 1 db lezuhanásgátló
- 2 db rögzítő kötél (Y alakú rögzítő kötél esetén elég 1 db)
- 4 db karabiner
- 1 db sisak
- pár védőkesztyű

35/1997. (XII. 5.) MKM rendelet
a Színházművészeti Biztonsági Szabályzat kiadásáról
(2022.10.25. szerinti állapot)

A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Mvt.) 11. §-ában kapott felhatalmazás alapján - az érdekelt miniszterekkel és érdek-képviselői szervekkel egyetértésben - az alábbiakat rendelem el:

1. § A Színházművészeti Biztonsági Szabályzatot (a továbbiakban: Szabályzat) e rendelet *mellékleteként* kiadom.

2. § (1) Ez a rendelet a kihirdetése napján lép hatályba.

(2)^{*}—

Melléklet a 35/1997. (XII. 5.) MKM rendelethez
Színházművészeti Biztonsági Szabályzat

1. A Szabályzat hatálya

1.1. A Szabályzat hatálya - az 1.2. pontban foglalt eltéréssel - azokra a színházakra, intézményekre, játszóhelyekre terjed ki, amelyekben színpadi és egyéb előadás előkészítésére, megtartására, az azt követő munkálatokra és a színház üzemeltetésére irányuló szervezett munkavégzés keretében (Mvt. 87. § 9. pontja) rendszeresen vagy időszakosan színházi előadást, hangversenyt tartanak.

1.2. A legfeljebb száz nézőt befogadó - színpadra és nézőtérre osztott, vagy a nézők elhelyezését és a játszás helyét közös térben megvalósító színházak, játszóhelyek esetében a Szabályzat 2. pontját az építészeti és műszaki adottságaiknak megfelelően kell alkalmazni.

1.3. A Szabályzat 2. és 4. pontjának hatálya nem terjed ki azokra az eseti, színházi jellegű előadásokra és hangversenyekre, amelyeket nem színházi rendeltetésre épített vagy kialakított helyszínen (pl. oktatási intézményben) tartanak meg.

2. A létesítésre és a működésre vonatkozó előírások

2.1. Elhelyezés

2.1.1. A színpad (próbaterem) mint munkaterület kialakításakor, az ergonómia szempontjait figyelembe véve, gondoskodni kell arról, hogy a különböző anyagok és eszközök szállítási útvonalai biztonságosak, könnyen megközelíthetők és a nehéz fizikai munkát a legszükségesebbre csökkentők legyenek.

2.1.2. A kialakítás során törekedni kell arra, hogy a díszletet és egyéb anyagot szállító járművekről, lehetőleg szintkülönbség nélkül kerülhessen sor a ki- és berakodásra.

2.1.3. A létesítmény szállítási útvonalai megfelelő teherbírásúak, csúszásmentesek, valamint a személyközlekedési és teherszállítási feladatoknak is megfelelő szélességűek legyenek. Az ajtók, rakodónyílások mérete tegye lehetővé, hogy a mértékadó díszleteket és egyéb tárgyakat akadálytalanul lehessen szállítani.

2.2. Közönségforgalmi terek és útvonalak

2.2.1. Az épületben olyan ruhatárat kell létesíteni, amelyben a fogasok száma megegyezik az épület befogadóképességével.

2.2.2. A ruhatár által kiszolgált minden 25 ülőhely után, 1,00 m pulthosszúságot kell számításba venni. A pultot a padozathoz kell rögzíteni.

Elválasztott forgalom esetén, a beadórész hosszúsága 20%-kal csökkenthető.

2.2.3. A ruhák tárolására szolgáló terület - beleértve a pult által elfoglalt és a pult mögötti közlekedő területet is - legalább 0,08 m² legyen, kiszolgált ülőhelyenként.

2.2.4. A ruhatárnak a személyzet akadálytalan közlekedését lehetővé tévő kijárata legyen.

- 2.2.5. A ruhatári fogasok mozgó fogassor esetén se okozzanak sérülést.
- 2.2.6. A nézőtéri személyzet részére elkülönített öltözőt kell kialakítani.
- 2.2.7. A pénztárfülke legyen minden egyéb helyiségtől, valamint a jegyváltó közönségtől is elkülönített. A fulke tartózkodási zónájában a légsebesség, nyitott kiadó ablak esetén sem haladhatja meg a 0,25 m/s értéket.
- 2.2.8. A pénztárhelyiségben kézmosót kell elhelyezni.
- 2.2.9. A létesítményben a közönség részére dohányzóhelyet kell biztosítani.
- 2.2.10. A büfé helyiségében asztalokat és székeket csak úgy szabad elhelyezni, hogy közöttük a kijárat irányában legalább 1 méter széles út maradjon szabadon.
- 2.3. Elsősegély- és orvosi ellátóhelyiség**
- 2.3.1. Az elsősegélynyújtáshoz és az orvosi ellátáshoz, lehetőleg a közönségforgalmi részen, megfelelő felszereltségű helyiséget kell kialakítani, amelyet a nézők, a szereplők és az üzemi területen dolgozók egyaránt könnyen megközelíthetnek. *
- 2.4. Nézőtér**
- 2.4.1. A nézőtér első ülésora és a zenekar, illetve a színpadi mellvéd között legalább egy széksornyi távolságot kell hagyni.
- 2.4.2. A nézőtéren minden személy részére legalább 4,50 m³ légtérrel kell biztosítani.
- 2.4.3. A nézőtéren elhelyezett szőnyeget a padlóhoz kell rögzíteni, kivéve, ha a teljes nézőteret egybefüggő szőnyegpadlóval burkolták.
- 2.4.5. A nézőtér emeleti mellvédjét úgy kell kialakítani, hogy az a ráhelyezett tárgyak (látcsó, táskák stb.) akaratlan leesését megakadályozza és legalább 0,10 m mélységű legyen. A mellvédek magassága feleljen meg a biztonsági követelményeknek.
- 2.5. Súlylucok, zenekari árok, zenekari tartózkodó és hangoló**
- 2.5.1. A súlylucokat úgy kell kiképezni, hogy a súly előrehajlás nélkül áttekinthesse a teljes főszínpadi játékteret, ugyanakkor a szereplők lássák szájmozgását.
- 2.5.2. A súlyhely legalább 0,80x0,90 m alapterületű, kényelmes ülésű, biztonságos megközelítésű, kellő hőmérsékletű és huzatmentes, a szöveggönyv megvilágítása pedig a helyszínen szabályozható fényerejű legyen.
- 2.5.3. A zenekar részére személyenként legalább 1,20 m² alapterületet kell biztosítani.
- 2.5.4. A zenekari árok legfeljebb 1,20 m széles sávja kerülhet az előszínpad alá, amelynek a belmagassága 2,20 m-nél kisebb nem lehet.
- 2.5.5. A zenekari árok járható fedésének teherbírása egyezzen meg a színpadpadlóéval (5000 N/m²).
- 2.5.6. Zenekari árok dekoratív célból történő, nem járható takarását eltérő színnel kell jelölni, és úgy kell kivitelezni, hogy akaratlan rálépés esetén ne szakadjon át. Hangáteresztő takarásnál erre a célra fémháló is használható.
- 2.5.7. Az előszínpad és a zenekari árok között jól megkülönböztethető színű párkányvonaljelzést kell felfesteni vagy elhelyezni.
- 2.5.8. A zenészek részére a zenekari árok közelében, nemenként elkülönített, legalább 1,00 m²/fő alapterületű, melegpadlós tartózkodóhelyiséget kell kialakítani személyenkénti öltözőszekrénnel és a hangszerek tárolására szolgáló, zárható szekrényekkel.
- 2.5.9. A zenészek számára személyenként 1,00 m², de legalább 30,00 m² alapterületű hangolót kell létesíteni. A hangoló az előző pontban meghatározott tartózkodóhelyiséggel azonos is lehet, ha személyenkénti alapterülete legalább 1,20 m² és hőmérséklete megegyezik a zenekari árok hőmérsékletével.
- 2.5.10. A zenekari mellvéd magassága a padlószinttől számítva 0,90 m-nél alacsonyabb nem lehet.

2.6. Színpadtér

2.6.1. A díszletek mozgatásának és a személyek közlekedésének érdekében, a főszínpad oldalfalai között mért belső szélesség a szcenikailag hasznosítható legnagyobb színpadnyílás szélességének legalább kétszerese legyen. Oldalszínpaddal rendelkező színpadoknál a nyílás és az oldalfal közötti méret 3,00 m-ig csökkenthető.

2.6.2. A főszínpadnak az előfüggöny vonalától a hátfalig mért belső mélysége a szcenikailag hasznosítható legnagyobb színpadnyílás szélességének legalább másfélszerese legyen.

2.6.3. A közvetlenül utcáról nyíló díszletszállító kaput a színpadszinttel összekötő 10%-nál meredekebb lejtőt kapaszkodókkal kell ellátni. A lejtő meredeksége a 20%-ot nem haladhatja meg.

2.6.4. A színpadi díszletek és anyagok tárolására színpadhoz csatlakozó díszletraktárt kell létesíteni, melynek alapterülete a színpadtér főjártékter-területének legalább 40%-a legyen.

2.6.5. A színpadhoz közvetlenül csak a színpad kiszolgálásához szükséges helyiségek (pl. oldalszínpad, alsószínpad, díszletraktár, göngyölt díszlet-tároló, világosító-, kellék-, kéziratárak) csatlakozhatnak. A gyártóműhelyeket zajvédelmi megoldások alkalmazásával, elkülönítetten kell elhelyezni.

2.6.6. A színpad vasszerkezetének, a beépített színpadgépezetnek álló és mozgó részeit eltérő színűre kell mázolni.

2.6.7. Az alsószínpad legkisebb belmagassága - a mozgó részek legalsó pontjától - legalább 2,20 m legyen.

2.6.8. Az alsószínpad padozatának terhelhetősége egyezzen meg a színpadpadló 5000 N/m² teherbírásával. A padozat felülete könnyen tisztítható, szálla- és csúszásmentes legyen.

2.6.9. Az alsószínpadot a főszínpaddal közvetlen feljárattal kell összekötni. A feljárat legkisebb szélessége 0,80 m lehet. A feljáratot korláttal kell ellátni.

2.6.10. Az alsószínpad két ellentétes oldalára állandóan használható és könnyen kifelé nyíló ajtókat kell beépíteni. Az ajtók a környező folyósókra vagy olyan helyiségekbe nyíljanak, amelyekből a szabadba vezető útvonalak közvetlenül megközelíthetők.

2.6.11. Záporberendezéssel felszerelt színpad alsószínpadán fedett vízgyűjtő csatornát, illetve aknát kell létesíteni. A víz elvezetésének útját a csatornarendszer elhelyezkedésének figyelembevételével kell kiépíteni.

2.6.12.* A záporberendezéssel ellátott színpadok állandó használatra rögzítetten felszerelt kisméretű, erősáramú villamos berendezéseinek védettsége legalább IP22, illetve csepegő víz ellen védett legyen.

2.6.13. A szcenikai célra használt hatásgőz előállításához szükséges berendezéseket, vezetékeket úgy kell elhelyezni, hogy a gőzvételezési csatlakozások a színpad bármely pontjától, legfeljebb 5 m hosszú toldalékvezetékkel elérhetők legyenek.

2.6.14. Gépi mozgatású forgószínpadok és forgótárcsák korongjának külső kerülete, a meghajtó erőforrás kikapcsolása után, az átmérő 0,25%-ánál nagyobb mértékben nem fordulhat el.

2.6.15. A forgószínpadok és forgótárcsák gépi működtetésének vezérlését úgy kell elhelyezni, hogy a kezelő a forgószínpad és forgótárcsa teljes felületét akadálytalanul beláthassa.

2.6.16. A forgószínpadokat és forgótárcsákat - az indítás és leállítás lökészerű mozgásának elkerülésére - fokozatindítóval kell ellátni.

2.6.17. A forgószínpadok padozatába villamos padlócsatlakozókat kell beépíteni. A csatlakozási helyek száma arányos legyen a teljes, beépített, színpadi szcenikai világítással.

2.6.18. Hátsó- és oldalszínpadon alkalmazott színpadi kocsik mellett és mögött legalább 0,80 m széles utat kell hagyni.

- 2.6.19. A színpadi kocsik mozgását olyan helyről kell irányítani, ahonnan a mozgási zóna áttekinthető. Szükség esetén jelző, illetve visszajelző rendszert kell kiépíteni.
- 2.6.20. A színpadi kocsit a nyugalmi helyzet elérésekor rögzíteni kell.
- 2.6.21. A színpadi kocsi indításakor, illetve leállásakor, nem veszélyeztetheti a kocsin tartózkodó szereplők testi épségét és a ráépített díszlet stabilitását. A színpadi kocsin elhelyezett díszletelemek stabil rögzítéséről - próba, illetve előadás előtt - meg kell győződni.
- 2.6.22. A színpadi munkakarzatok, -hidak és tornyok padozatát és a padozatban lévő csapdák, csapóajtók fedelét a várható legnagyobb terhelésre kell méretezni. A munkakarzatok padozata tömör, hézagmentes és legalább 2500 N/m² teherbírású legyen.
- 2.6.23. A munkakarzatok, -hidak és tornyok fallal közvetlenül nem érintkező oldalait - az ellensúlyok kezelésére szolgáló szakasz kivételével - oldalterhelésre méretezett korláttal kell szegélyezni. Az esetleges megszakításokat az e korláttal egyenértékűen méretezett nyílászáróval kell áthidalni.
- 2.6.24. Minden, azonos szinten lévő munkakarzat, -híd kezelőszemélyzete kétoldalú összeköttetésében legyen egymással. Ezeket a munkahelyeket a színpadszintre levezető, a színpad ellenkező oldalain elhelyezett lépcsőkkel lehessen megközelíteni, lehetőleg a színpadon kívüli közlekedőtérből.
- 2.6.25. A munkakarzat szélességét úgy kell méretezni, hogy az elhelyezett tárgyak mellett legalább 0,60 m széles, szabad, egyenes vonalú közlekedési út legyen. A munkahidak legkisebb szélessége 0,60 m lehet.
- 2.6.26. A kézi díszlethúzókat működtetésére szolgáló munkakarzat legkisebb szélessége, a húzószervezet színpad oldali szélső pontjától mért 1,40 m-nél nem lehet kevesebb. Ezen a szélességen belül, a padozattól mért szabad belmagasság legalább 2,20 m legyen.
- 2.6.27. A felsőgépezet megközelíthetőségét lépcső, illetve hágsó tegye lehetővé. A lépcsők két oldalán, lábléccel ellátott korlátot kell elhelyezni. A lépcsők szélessége 0,80 m-nél kevesebb nem lehet.
- 2.6.28. A színpadszint feletti, 20 m-nél magasabban lévő munkakarzat, -híd megközelítésére a színpadtérhez csatlakozó, minden munkaszinten megállásra képes, legalább kétszemélyes felvonót kell létesíteni.
- 2.6.29. A felsőgépezet kezelésére és karbantartására szolgáló munkahelyeken a legkisebb belmagasság 2,20 m lehet.
- 2.6.30. Színpadtechnikai emelőberendezések (a felsőgépezet berendezései) létesítésére és üzemeltetésére az Emelőgépek Biztonsági Szabályzata* (a továbbiakban: EBSz) előírásai vonatkoznak.
- 2.6.31. A díszlethúzókat 100 kg teherbírásig kézi, 400 kg teherbírásig ellensúlyos kézi működtetésűek lehetnek. A 400 kg-nál nagyobb teherbírású díszlethúzó berendezést gépi meghajtással kell ellátni.
- 2.6.32. A díszlethúzókat és a függesztett világítási berendezések tartórúdjai fémből, függesztőkötelei - a kézi húzókötelek kivételével - acélsodronykötélből legyenek.
- 2.6.33. A díszlethúzókat ellensúlyainak tárolása a munkakarzat fal felőli oldalának lábdeszkája mellett történjék úgy, hogy az ellensúlyok a karzatról ne eshessenek le. A lábdeszka legalább 0,40 m magas legyen. Az ellensúlyok tárolására kialakított munkakarzat teherbírása 4000 N/m²-nél nem lehet kevesebb.
- 2.6.34. Az ellensúlyos díszlethúzó köteleinek fékberendezése a kötelet minden helyzetben biztonságosan tudja rögzíteni, és megszaladás esetén a kötelet biztonságosan meg tudja állítani. A nyugalmi állapot elérésekor a díszlethúzókat rögzíteni kell.

- 2.6.35. A díszlethúzó és a függönytartók kezelésével megbízott személynek (zsinórmesternek) olyan munkaállást kell kialakítani, hogy a munkaterületét akadálytalanul átláthassa.
- 2.6.36. A gépi mozgatású díszlethúzó vezérlését a színpadtér olyan részén kell elhelyezni, ahonnan a rálátás, irányítás akadálytalan. Az előfüggönyt a színpad ügyelőhely felőli oldaláról kell működtetni.
- 2.6.37. A díszlethúzó kötéletét és ellensúlypályáit - a mozgatás és súlyozás végzéséhez szükséges szakasz kivételével - az ellensúlyok kiesését megakadályozó, oldhatóan rögzített védelemmel kell ellátni (védőrács, védőháló stb.).
- 2.6.38. Az olyan ellensúlyok pályáit, amelyeknek üzemszerű hozzáférése nem szükséges (pl. vasfüggöny, horizont stb.), a pálya teljes hosszában burkolni kell.
- 2.6.39. A felhúzható horizont mérete és kivitele olyan legyen, hogy felső állásában, alatta legalább a szcenikailag szükséges színpadmagasság szabadon maradjon.
- 2.6.40. Az épített horizont nyílászárói egy fogással kifelé nyithatók legyenek. A nyílászáró és a horizont mérete akkora legyen, hogy a díszletek a színpad oldalsó és hátsó terébe közvetlenül és biztonságosan beszállíthatók legyenek.
- 2.6.41. Színpadi filmvetítés esetén a vetítőhelyiségek ideiglenes kialakítását a filmszínházakra vonatkozó előírás szerint kell végezni.
- 2.6.42. Mozgóhidak, tornyok, repülőszerkezet és egyéb mozgó színpadtechnikai berendezések tervezésére és létesítésére az EBSz előírásai az irányadók. A telepítésük, működtetésük és ellenőrzésük belső rendjét a munkáltató írásban határozza meg.
- 2.6.43. A színpadpadló egész felületét legalább 5000 N/m² egyenletesen megoszló, és 2500 N koncentrált terhelésre kell méretezni. A koncentrált terhelés legkisebb hatófelülete 0,01 m² (100 cm²).
- 2.6.44. A színpadpadló legyen sima és egyenletes, de nem lehet csúszós. A felületkezelő anyag legyen könnyen tisztítható, de ne okozzon káprázást.
- 2.6.45. A színpadpadlót csak rozsdamentes facsavarral szabad rögzíteni. A padlóelemek érintkezési vonalában 1 mm-nél nagyobb rések nem lehetnek. A szintkülönbség az egyes elemek között a 2 mm-t nem haladhatja meg.
- 2.6.46. A színpadpadló létesítéséről vagy cseréjéről technológia tervet kell készíteni, amelynek tartalmaznia kell az anyag minőségét, megmunkálásának módját, finomságát, valamint a lerakásra és rögzítésre vonatkozó előírásait.
- 2.7. Kiszolgáló és üzemi helyiségek (öltözők, mosdók, pihenők, mellékhelyiségek, műhelyek, táruk és próbatermek)**
- 2.7.1. A művészöltözőket nemenként elkülönítve kell elhelyezni, a helyiségekben személyenként legalább 1,00 m² szabad alapterületet kell biztosítani. Két öltözőasztalsor között legalább 3,40 m, egy sor előtt legalább 1,80 m széles szabad területet kell hagyni. Az ablakok magasított mellvéddel készüljenek, illetve belátásgátló függönnyel vagy üvegezéssel lássák el azokat.
- 2.7.2. A művészöltözőket lehetőleg a színpad közelében helyezték el, azonban a gyorsöltöztetésre kialakított helyiség kivételével, közvetlenül színpadra nem nyílhatnak.
- 2.7.3. A művészöltözőkben személyenként egy, tükörrel, zárható fiókkal és helyi világítással felszerelt öltözőasztalt kell elhelyezni. A csoportos szereplők (statiszták) öltözőasztalaira helyi világítást szükség szerint kell felszerelni.
- 2.7.4. A művészöltözőkben - öltözőnként - hideg-meleg folyóvízzel ellátott mosdót és a helyiségből nyíló zuhanyfülkét kell létesíteni. Csoportos öltözőkben, minden öt öltözőhelyhez egy-egy, hideg-meleg folyóvízes mosdót és egy zuhanyozót kell létesíteni.

- 2.7.5. A műszaki dolgozók öltözőjét, mosdóját és zuhanyozóját a művészöltözőktől elválasztottan kell kialakítani.
- 2.7.6. Az egyéb mellékhelyiségeket (WC, mosdó stb.) a művészeti, a közönségforgalmi és a műszaki, kiszolgálói területenként elhatárolva kell létesíteni. A létesítés során figyelembe kell venni az adott épületrészben foglalkoztatottak, illetve a területet egyidejűleg használók teljes létszámát.
- 2.7.7. A művészek és a művészeti munkában résztvevők számára megfelelő méretű társalgót, illetve dohányzóhelyet kell kialakítani a színpaddal közvetlenül nem érintkező, de onnan könnyen elérhető helyen.
- 2.7.8. A színpadi műszak dolgozói részére a színpaddal közvetlenül nem érintkező, de onnan könnyen megközelíthető tartózkodási helyet, valamint dohányzót kell létesíteni. A tartózkodóhelyiség a csoportos öltözővel azonos is lehet, de ebben az esetben - az öltöző kialakításán túl - biztosítani kell a pihenéshez szükséges feltételeket is.
- 2.7.9. A próbatermeket a színpadi körülményekkel megegyező feltételek szerint kell kialakítani. Az ott alkalmazott összes berendezési és felszerelési tárgyra a színpadra vonatkozó előírások az irányadók.
- 2.7.10. A balett-termekhez csatlakozó mellékhelyiségek (öltöző, mosdó stb.) a próbaterem hőmérsékletével megegyező hőmérsékletű közlekedőn át legyenek megközelíthetők.
- 2.7.11. Ahol a parókák tisztítását benzinnel végzik, ott parókamosó helyiséget kell kialakítani - a fodráshelyiségtől elkülönítetten - az épületen kívül vagy az épület tűz- és robbanásbiztosan kialakított részén, a tűzvédelmi előírások betartásával.
- 2.7.12. A jelmezkészítő helyiség padozata melegpadlós, hézagmentes és könnyen tisztítható legyen.
- 2.7.13. A díszletfestőterem padlózata - technikai okok miatt (díszletvászon feszítése) - fából készüljön. A festőterem egybefüggő szabad alapterülete nagyobb legyen, mint a színpadon használt, legnagyobb vászonra festett díszlet, illetve háttérfüggöny mérete. Legkisebb belmagassága (a világítótestek és egyéb épületelemek, pl. szellőzőcsatorna, tartóelem stb. alatt) legalább 5 m legyen.
- 2.7.14. A díszletgyártó műhelyekhez kapcsolódó szerelőtér díszletek felállítására alkalmas részének szabad belmagassága 2,00 méterrel magasabb legyen a színpadnyílás legnagyobb magassági méreténél.
- 2.7.15. A kárpitosműhelyben könnyen tisztítható melegpadló legyen.
- 2.8. A fűtési és szellőzési rendszer kialakítása**
- 2.8.1. A színházi létesítményekben központi fűtőrendszert kell kiépíteni.
- 2.8.2. A színpadot és az öltözőket összekötő közlekedők fűtöttek és az öltözőkkel azonos hőmérsékletűek legyenek.
- 2.8.3. A zárt - természetes szellőzéssel nem rendelkező - nézőtérén túlnyomásos szellőző-légfűtést kell létesíteni.
- 2.8.4. A nézőtérén a légcseré óránként és személyenként legalább 20,00 m³ legyen. Ha -10 °C külső hőmérséklet alatt az előírt légmennyiség felmelegítése nem lehetséges, részleges visszakeverést lehet alkalmazni. Ennek mértéke azonban nem haladhatja meg az 50%-ot.
- 2.8.5. A nézőtéri közlekedőknek, az előcsarnoknak és a ruhatáraknak a légcseréje legalább kétszeres, a büfék és a dohányzók légcseréje legalább ötszörös, a színpadé pedig legalább kétszeres legyen óránként. A zsinórpaddal rendelkező színpadok esetében, 20 000 m³ légtér fölött, óránként egyszeres légcseréje is elegendő.
- 2.8.6. A szellőzéssel bevezetett levegő a port ne kavargassa fel, huzathatást a tartózkodási zónában ne keltsen, és a helyiség minden részét egyenletesen öblítse át.

2.8.7. Az egészséget veszélyeztető bűzös, gőzös üzemű helyiségeknél (pl. akkumulátor és főkapcsoló helyiségek, hegesztőműhely, festékszóró helyiség) a környezethez képest kiegyenlített nyomást vagy depressziós légállapotot kell biztosítani.

2.8.8. Színházépületben csak alacsony nyomású kazánok telepíthetők.

2.8.9. A fűtőtesteket úgy kell a színházakban elhelyezni, hogy azok a helyiségeket egyenletesen fűtsék. Ahol a fűtőtesteket védőkorrálattal vagy védőburkolattal kell ellátni, ott az a közlekedést és a szabad mozgást nem akadályozhatja.

2.8.10. Lehetőleg természetes szellőzéssel rendelkezzenek a művész- és a műszaki öltözők, valamint a társalgók, mosdók, zuhanyzók, próbatermek és irodák. Ahol a természetes szellőzés nem lehetséges, ott mesterséges szellőzéssel kell a légcserét megoldani.

2.8.11. Az üzemi helyiségek megfelelő szellőzéséről gondoskodni kell.

2.8.12. A légfűtés és mesterséges szellőzés esetén a beszívott levegőt - mindenkor - légszűrőkkel portalanítani kell. Gondoskodni kell a szellőzőgépek zajának és rezgésének olyan mérvű csillapításáról, hogy azok az előadások alatt is üzemeltethetők legyenek.

2.9. Világítás és villamos berendezések

2.9.1. A nézőtéri világítás kapcsolása-vezérlése csak a fényszabályozó helyiségből, szakképzett világosító vagy kioktatott személy által, elkülönített, zárható kapcsolóhelyiségből vagy a kioktatott személy elkülönített üzemi tartózkodási helyéről történhet.

2.9.2. A színpad játéktéren kívüli területén olyan munkavilágítást kell létesíteni, amely sötét színpadkép esetén is lehetővé teszi a biztonságos közlekedést.

2.9.3. Az ügyelőhelyen olyan világítást kell kiépíteni, amely lehetővé teszi a jelzőrendszerek és a szövegkönyv jó megvilágítását anélkül, hogy a színpadképet zavarná.

2.9.4. A zenekar részére szabályozható fényerejű kottavilágítást kell alkalmazni.

2.9.5. A színpadi és a zenekari szabályozható világítás legyen együtt vezérelhető.

2.9.6. A sűgő szövegkönyvének megvilágítását a 2.5.2. pontban foglaltaknak megfelelően kell biztosítani.

2.9.7. A mozgatható és a központi vezérlő-irányítórendszerbe kötött színpadi berendezések, függönyök működtetésének megkezdésére, illetve leállítására egyértelmű és biztonságos jelzőrendszert kell kialakítani.

2.9.8. Az ügyelő-utasító kommunikációs berendezés az ügyelőhely és a színpadi munkahelyek, valamint öltözők között egyértelmű, szelektív utasítást, illetve nyugtázást tegyen lehetővé.

2.9.9. A színházi létesítményben a váratlanul fellépő veszély (baleset, tűz, havária) jelzésére a portával, illetve a központi, elektronikus diszpécserberendezéssel közvetlen összeköttetésben lévő, kézi működtetésű vagy automatikus jelzőrendszert kell kiépíteni.

2.9.10. Az üzemi világításon felül, biztonsági és irányfény-világítást kell létesíteni a színház üzemi és közönségforgalmi területén.

2.9.11. A színpadon és a nézőtéren elhelyezett fényvetők lencséje elé lehullásgátlót (védőhálót) kell helyezni. Védőhálót kell elhelyezni az 5 m-nél magasabb színpadi munkavilágítás lámpatestjei (lámpaburái) alá is.

2.9.12. Az alsógépezetet kiszolgáló munkahelyeket, a munkakarzatokat, -hidakat, tornyokat, lépcsőket és a kezelőhelyeket a munkavégzéshez szükséges, de az előadás alatt is megengedhető helyi világítással kell ellátni.

3. A színházi munkával összefüggő veszélyes tevékenységek előírásai

3.1. Alsó- és színpadszinti gépezetek (süllyesztők, forgószínpadok, színpadi kocsik) kezelése, szereplők mozgása az alsógépezeten

- 3.1.1. A színpadi süllyesztőberendezést, nyugalmi állapotának elérésekor, minden helyzetben, biztonságosan rögzíteni kell.
- 3.1.2. A színpadpadlóba közvetlenül beépített süllyesztők mindegyikének 5000 N/m² teherbírásúnak kell lennie, nyugalmi állapotukban. Emelés és süllyesztés esetén a teherbírás legalább 3000 N/m² legyen.
- 3.1.3. A süllyesztő mozgási tartománya, dőlése, ferdulése mindenkor a gyártómű által megengedett határértéken belül legyen.
- 3.1.4. Az alsógépezeten történő bármely mozgást (pl. fel- vagy lelépést) az erre kioktatott szereplő, a megbízott műszaki dolgozó irányítása mellett, az ügyelő jelzésére végezheti el.
- 3.1.5. A süllyesztők felfelé mozgását a kezelő csak akkor indíthatja, ha a fölötte lévő fedőrészek nyitottak. A süllyesztési folyamat befejezése után a nyílást biztonságosan le kell zárni.
- 3.1.6. Mobil süllyesztő használata esetén a színpad alatti térben, a szereplő és a kezelő részére biztonságos útvonalat és tartózkodási helyet kell kialakítani és azt szabadon kell hagyni.
- 3.1.7. Az alsógépezetet, illetve a süllyesztőberendezést olyan helyről kell irányítani, ahonnan a mozgási zóna - még bedíszletezett állapotban is - látható. Szükség esetén jelző-, visszajelző rendszert kell kiépíteni.
- 3.1.8. Ha a szakmai képzéssel* rendelkező kezelő a süllyesztőberendezés kezelőhelyét elhagyja, gondoskodnia kell arról, hogy illetéktelen a berendezést ne használhassa.
- 3.1.9. Amennyiben a süllyesztőt zenekari ároknak is kialakítják, akkor a süllyesztő mozgása közben a zenekari árokban személyek nem tartózkodhatnak, és az árok minden bejárati ajtaját zárva kell tartani.
- 3.1.10. A süllyesztőket és alsógépezetet használó személyeket (szereplőket) rendszeresen ki kell oktatni a berendezések működéséről, annak veszélyeiről és a veszélyeket megelőző helyes magatartásról, továbbá a működtetéssel kapcsolatos jelzésekről.
- 3.1.11. A színpadi süllyesztők és alsógépezetek személy emelésére is szolgáló emelőberendezéseknek minősülnek, ezért tervezésükre és üzemeltetésükre az EBSz előírása vonatkozik.
- 3.1.12. Személyt vagy személyeket szabadeséssel süllyeszteni nem szabad. Szabadeséssel süllyesztett tárgyak esetében a környezet biztonságáról gondoskodni kell.
- 3.1.13. A forgószínpadon és forgótárcsán elhelyezett díszletelemek biztonságos rögzítéséről - próba és előadás előtt minden esetben - mindkét irányú forgatással kell meggyőződni.
- 3.1.14. A forgószínpadra vagy forgótárcsára forgás közben fellépni vagy arról lelépni csak külön rendezői utasításra, nyíltszíni forgásnál lehet. A szereplő(ke)t erre külön ki kell oktatni és a mozgást be kell gyakoroltatni.
- 3.2. A felsógépezet kezelése és működtetése**
- 3.2.1. A felfüggesztett díszleteket, díszletelemeket és repülőszerkezeteket, valamint azok kötőelemeit az EBSz-ben előírtak szerinti névleges biztonsági tényezőkkel kell méretezni és kivitelezni.
- 3.2.2. Lógó díszletet legalább három bekötéssel (két végén és súlyvonalban) kell biztosítani. Törött, hibás díszletet vagy tárgyat bekötni tilos.
- 3.2.3. A kötözői feladatot elvégezheti minden színpadi műszaki dolgozó, ha a szükséges szakmai* képzéssel rendelkezik. A díszletelem bekötését egyszerre többen is végezhetik, ekkor azonban egyszemélyi, felelős irányítás szükséges.
- 3.2.4. A kötözésre használt elemeket használatbavételük előtt, a munka irányításával megbízott egyszemélyi felelősnek ellenőriznie kell.

- 3.2.5. Díszlet vagy díszletelem felfüggesztésénél, a függesztőelemeket úgy kell rögzíteni, hogy azok ne tudjanak kioldódni és mindenkor biztonságosan tartsanak.
- 3.2.6. Statikailag határozott felfüggesztéseknél legalább tízszeres, határozatlan felfüggesztéseknél pedig legalább tizenkétszeres biztonság szükséges.
- 3.2.7. Domború, síkból kiálló (plasztikus) díszletet, illetve díszletelemet úgy kell bekötni, hogy mozgás közben ne akadhasson össze más díszlettel vagy díszletelemmel.
- 3.2.8. Több darabból álló díszlet merevítőszerkezetét elemenként külön is biztosítani kell úgy, hogy beakadás, törés esetén ne eshessen le, és felfüggesztése mindig súlyvonalban maradjon.
- 3.2.9. Az ellensúlyos kézi díszlethúzó súlyait úgy kell, váltakozva, felhelyezni a súlypálcára, hogy a súlyoszlop ne dőlhessen ki.
- 3.2.10. Az ellensúlyokat, a funkció szerinti megkülönböztetés végett, eltérő színűre kell festeni.
- 3.2.11. Az ellensúlyos díszlethúzókat mindig kiegyensúlyozva, illetve oly mértékig túlsúlyozva kell tartani, hogy hiba vagy a fékszerkezet kioldódása esetén a díszlet, illetve a díszletelem csak felfelé mozdulhasson el.
- 3.2.12. Az ellensúlyos kézi díszlethúzó helyzet rögzítő fékberendezését, a működtetés időtartamának kivételével, állandóan rögzítő-fékező állapotban kell tartani.
- 3.2.13. A húzó(kommandó)kötél mindig feszesen illeszkedjen a terelő-feszítő kerekek hornyába. Megnyúlása esetén utána kell állítani.
- 3.2.14. Az ellensúly nélküli kézi díszlethúzót mindig biztonságosan ki kell kötni.
- 3.2.15. A rudas díszlethúzóra vagy a ponthúzóra felfüggesztett terhet felhúzója előtt úgy kell az emelőberendezés alá helyezni, hogy a teher tömegközéppontja a függési pont alatt legyen. Felhúzás közbeni lengés bekövetkezésekor, annak megszűntéig, a díszletet vagy díszletelemet tovább emelni nem szabad.
- 3.2.16. Körhorizont-függönyön olyan méretű nyílást (hasítékot) kell vágni, vagy azt olyan magasra kell emelni, hogy díszletezéskor benne a legmagasabb díszlet se akadhasson el.
- 3.2.17. Előfüggöny nyitásánál és zárásánál, a működtetéssel megbízott személynek olyan helyet kell elfoglalnia, ahonnan a függöny mozgási síkját teljes szélességében figyelemmel tudja kísérni.
- 3.2.18. A bayreuthi függönyszárnyak lesúlyozására kemény tárgy nem használható (azonban pl. homokkal töltött zsákok használhatóak). A súlyok alsó szintje a padlószint felett legalább 2,20 m legyen.
- 3.2.19. A biztonsági fő- és színpadi vasfüggönyök működtetésének, használatának, esetleges szcenikai alkalmazásának szabályait, belső rendjét, a helyi adottságoknak megfelelően, a munkáltató írásban határozza meg.
- 3.2.20. A színpadi felsőgépezet terébe, a munkakarzatokra és a zsinórpadlásra csak az ott szolgálatot teljesítő vagy ellenőrzést, karbantartást végző dolgozók mehetnek fel. A feljáratoknál, erre vonatkozóan, figyelmeztető-tiltó táblát kell elhelyezni.
- 3.2.21. A színpadi felsőgépezet irányításával megbízott vezető részére, az előadás vagy a próba során használt díszlet- és ponthúzókat által behatárolt egész színpadi területre, bedíszletezett színpad esetén is rálátást kell teremteni.
- 3.2.22. Mozgóhidak és repülőszerkezetek tervezésére és üzemeltetésére az EBSz előírásai az irányadók.
- 3.2.23. Repülőszerkezetet és a repüléshez alkalmazott védőfelszerelést, amellyel személyt vagy személyeket mozgatnak, minden próba és előadás előtt át kell vizsgálni és azt ki kell próbálni. A terhelési próbához ember nem vehető igénybe. A repülőszerkezet minden alkatrészét tízszeres biztonsággal kell méretezni.

3.2.24. A repülőszerkezetek szerelésére, ellenőrzésére és raktározására vonatkozó szabályokat a munkáltatónak írásban kell meghatározni, és azokat a velük dolgozók tudomására kell hozni.

3.3. Díszletépítés, -bontás; próbák, előadások és gyorsváltozások

3.3.1. A színpadi építményt (lépcső, emelvény, híd stb.) mindig az igénybevételnek megfelelő, de legalább 2700 N/m² terhelésre kell méretezni és kivitelezni.

Díszlet esetében az építményt az igénybevételnek megfelelően kell méretezni.

3.3.2. A színpadi lépcsőre, emelvényre, hídra - ha az a színpadszinttől 1,00 m-nél nagyobb szintkülönbséget hidal át - korlátot vagy azzal egyenértékű díszletelemet kell szerelni.

3.3.3. Ha a színpad, illetve a díszlet képe miatt a díszletajtó nyílása alacsonyabb 1,90 m-nél, akkor a szokásos fejmagasságban akadályozó elemet észrevehető módon jelölni és megfelelően burkolni kell. Erre a dolgozók és a szerelők figyelmét külön fel kell hívni.

3.3.4. Emberi erővel mozgatott díszletelem, segédeszköz nélkül, kézzel mozgatva 200 kg-nál, díszlethúzással (segédeszközzel) mozgatva 400 kg-nál nagyobb tömegű nem lehet.

3.3.5. A díszlethúzókat megengedett (egyenkénti) legnagyobb összerhelését feltüntető táblákat kell elhelyezni a színpadszint két oldalán és a súlyzókarzaton.

3.3.6. A színpadi emelőgépek és süllyedők kezelője-irányítója, próba és előadás alatt a kijelölt helyét nem hagyhatja el.

3.3.7. A színpadra, az emelvényekre, a lépcsőkre és a hidakra helyezett alap- és más szőnyegeket rögzíteni kell.

3.3.8. Díszletelemként tilos beépíteni szilánkosan törő anyagot (pl. üveg, csempe, pala stb.).

3.3.9. Amíg a színpadon műszaki munkák folynak, a színpadtérben és a zenekari árokban az oda beosztott, munkát végzőkön kívül más nem tartózkodhat.

3.3.10. A scenikai tervek részeként, a díszletek felépítéséről, bontásáról és szállításáról technológiai tervet kell készíteni, amely tartalmazza a műveletek sorrendjét, a használandó eszközöket, egyéni védőeszközt és a biztonságos munkavégzéshez szükséges helyi előírásokat.

3.3.11. A színpadon végzett műszaki munkát (díszletépítés és -bontás, gyors változás, kellékezés, világítóberendezések elhelyezése stb.) csak szakképzett* és ezzel megbízott vezető (színpadmester, színpadi felügyelő stb.) irányíthatja és hangolhatja össze, egyszemélyi felelősséggel. Az egyes terek (műhelyek) szakmai munkájáért a tárvezetők felelősek.

3.3.12. A színpadi előadások és próbák megkezdése előtt az ügyelőnek a díszletek, bútorok, kellékek és azok felállításának, elhelyezésének, működésének biztonságát ellenőriznie kell, valamint felül kell vizsgálnia az általa kezelt jelző-utasító és egyéb berendezések működőképességét is. Az esetleges hibák elhárításáig az ügyelő nem adhat utasítást az előadás megkezdésére.

3.3.13. A szereplőknek a színpad játékterébe történő akadálytalan és biztonságos belépését, illetve onnan kilépését az ügyelőnek kell vezényelnie.

3.3.14. A próbák és az előadások ideje alatt a színpadtérben történő összes egyéb tevékenységet (a díszletváltozást, magát a játékot, a berendezések működését stb.) is az ügyelő irányítja.

3.3.15. A színpadi munkát végzők (díszítő, kellékes, bútoros, világosító stb.) részére szükséges egyéni védőeszközöket, illetve felszerelést a munkáltató a munkatevékenységnek megfelelően a munkahelyi veszélyekre és ártalmakra tekintettel határozza meg.

3.3.16. A díszletek mozgatása közben, valamint a színpad építési vagy bontási munkái során (amennyiben a fejsérülés veszélyével járó tevékenységet folytatnak), a védősisak viselése a munkaterületen tartózkodók számára kötelező. Ez alól - az előadás (jelenet) - idejére csak a színpadi munkát irányító vezető adhat időszakosan felmentést.

3.3.17. A próbák tartama alatt, az új darab beállításánál vagy beugrás esetén a rendezőnek fel kell hívnia a szereplők figyelmét a díszletekkel (jelződíszletekkel) és színpadi cselekményekkel kapcsolatos biztonsági előírásokra.

3.4. Szűrő-vágó és lőfegyver kezelése és tárolása

3.4.1. A szűrő- és vágófegyverek élet, hegyét le kell tompítani.

3.4.2. A becsúszó töröket kifogástalan, működőképes állapotban kell tartani.

3.4.3. A szűrő- és vágófegyverek kezelését csak szakember (pl. vívómester) taníthatja be, illetve a fegyverek nyílt színi használatát, lehetőleg, az abban jártas szakemberre vagy sportolóra kell bízni.

3.4.4. A vívásra használt eszközök állapotát minden használatbavétel előtt ellenőrizni kell. Sérült, hibás eszköz nem használható.

3.4.5. Színpadon csak hatástalanított lőfegyvert szabad használni. A lőfegyverekről nyilvántartást kell vezetni. A színházi lőfegyvert a hozzá tartozó tölténytől elkülönítetten, jól zárható helyen kell tárolni.*

3.4.6. Lőfegyver használatakor személyekre célozni és löni tilos. A célzás irányát minden esetben pontosan előre meg kell határozni.

3.4.7. A lőfegyverek kezelésére és tárolására, a hatósággal egyetértésben, felelős személyt kell kijelölni.

3.5. Pirotechnikai munka, tűzveszélyes cselekmény

3.5.1. Hatásként alkalmazott pirotechnikát csak szakképesítéssel rendelkező szakember vagy jelenlétében, az általa betanított szereplők kezelhetnek.

3.5.2. Pirotechnikai termékek csak felügyelet mellett és csak a szükséges ideig, de legfeljebb a jelenet végéig tarthatók a színpadon.

3.5.3. A pirotechnikai terméket az előírt tárolóhelyen és megfelelő csomagolásban kell tárolni.*

3.5.4. A színpadon csak a szerep követelményeinek megfelelően szabad dohányozni és gyertyát, fáklyát, pirotechnikai anyagokat stb. használni. A tűzveszélyes cselekmény végzésének feltételeit a munkáltató írásban határozza meg.

3.6. Artista és kaszkadőr tevékenység

3.6.1. Artista jellegű tevékenységet csak képzéssel rendelkező artista, illetve kaszkadőr vagy első osztályú minősítésű szakági sportoló taníthat be a szereplőknek. Amennyiben lehetséges, a tevékenységet vele kell elvégeztetni.

3.6.2. Az artistafelszereléseket tilos más célra felhasználni. A használatbavételük előtti ellenőrzést csak abban jártas szakember végezheti el.

3.6.3. Artista jellegű produkcióhoz használt kellékeket, berendezéseket artista képzettségű szakemberrel (a tervezést és méretezést képzett műszaki szakemberrel) kell elkészíttetni és használatukat is artistáknak kell betanítani. Az artista jellegű felszerelési és berendezési tárgyak használat előtti és időszakos ellenőrzésének rendjét a munkáltató írásban határozza meg.

3.7. Gyermekek szerepeltetése

3.7.1. Gyermekszereplők csak a legszükségesebb ideig tartózkodhatnak a színpadon. Gyors színváltás esetén biztonságos tartózkodási helyet kell kijelölni számukra.

3.7.2. Gyermekszereplők részvételével tartott próbák, előadások alkalmával a gyermek(ek) állandó és külön felügyeletéről gondoskodnia kell a színházvezetésnek.

A gyermek(ek) hozzátartozói, kísérői a színpadon, illetve az üzemi területen csak a munkáltató által meghatározott helyen tartózkodhatnak.

3.7.3. A gyermekszereplőknek annyi próbalehetőséget kell adni, amennyi csak szükséges ahhoz, hogy biztonságosan elsajátíthassák a rájuk bízott feladatokat.

3.8. Állatok szerepeltetése

3.8.1. Állat akkor szerepelhet, ha állatorvosi nyilatkozat tanúsítja, hogy az színpadi szereplésre megfelel, egészséges, féregtől és élősditől mentes.

3.8.2. A színpadon fellépő állatokat - kis háziállatok kivételével - az illetéktelenek belépését és benyúlását megakadályozó, biztonságos ketrecben kell szállítani és őrizni. Ketrec nélkül, még az idomított állat is, csak pórázon tartva vezethető és szerepeltethető.

3.8.3. Az állat színpadi szereplésekor gondozójának, illetve idomítójának a színpadon, lehetőleg a nyílt színen jelen kell lennie. Lovak és hasonló nagyságú állatok szereplésekor minden állat mellett egy-egy állatkísérő legyen.

Színpadon, szabadon, csak idomított, hívásra visszatérő (visszarepülő) madarak szerepeltethetők.

3.8.4. Az állatot megfelelő számú próbával és a nyilvános előadás körülményeinek megfelelően kell a fellépéshez szoktatni.

3.9. Jelmez, kellék, bútor

3.9.1. A jelmezt, kelléket, bútort úgy kell elkészíteni, hogy az egészséget és biztonságot ne veszélyeztesse.

3.9.2. Jelmezek, kellékek festésére csak egészségre ártalmatlan készítmény használható.

3.9.3. Az ételek és italok frissek, az ételmiszer-higiéniai előírásoknak megfelelően elkészítettek, tároltak és tálaltak legyenek.

3.9.4. Az étel fogyasztásához használt evőeszközöket, tányérokat, poharakat stb. az előadás előtt el kell mosogatni.

3.9.5. Szeszes italt színpadon még kellékként sem szabad felszolgálni.

3.9.6. A színpadon motoros járművet (gépkocsi, motorkerékpár, targonca stb.) csak a járműkategóriának megfelelő jogosítvánnyal rendelkező személy kezelhet. A keletkező kipurfogógázok elvezetéséről gondoskodni kell.

3.9.7. A repülőszerkezethez használt repülőruha, testhevederzet kiválasztásánál, elkészítésénél az Ipari Alpintechnikai Biztonsági Szabályzat* előírásait figyelembe kell venni. Azokat szakértővel ellenőriztetni kell.

3.9.8. A műsoron lévő darabok jelmezeinek tisztán tartásáról, portalanításáról és féregmentesítéséről rendszeresen gondoskodni kell.

3.9.9. A színház által rendelkezésre bocsátott testi fehérneműt előadásonként kell mosni.

3.9.10. A kárpitozott bútorokat, puha-textil díszletelemeket és szőnyeget a portól rendszeresen meg kell tisztítani.

3.9.11. Olyan bútorokat, szőnyeget, párnákat stb., amelyekre a szereplők ráfeksznek, arccal ráborulnak, előadásonként portalanítani és tisztítani kell.

3.10. Színpadvilágítás

3.10.1. Világítótestek díszlethúzóra történő felfüggesztésénél, a leszakadás ellen, tízszeres biztonságot és legalább két függesztőelemet kell alkalmazni.

3.10.2. A színpadi fényforrások részére felállított állványok, létrák lábait - a gördülőállványok kivételével - felborulásuk megakadályozására, a színpadpallóhoz kell rögzíteni. Statívokra, létrákra szerelt világítási eszközöket ugyancsak biztosítani kell leesés ellen.

3.10.3. A hidakon, toronyemeleteken, karzatokon tárolt színszűrőket úgy kell elhelyezni és tárolni, továbbá a világítóeszközöket olyan rögzítéssel kell ellátni, hogy azok forgatás, irányítás vagy akaratlan érintés következtében le ne eshessenek.

3.10.4. A színpadpadlóra fektetett kábeleket a közlekedésre használt mezőkben (járások) botlásgátló csíkkal, lemezzel vagy szőnyeggel le kell takarni.

3.10.5. A színpadi közlekedési utakat mindenkor megfelelő üzemi vagy irányfény-világítással kell ellátni.

3.10.6. A színpadra befüggesztett világítóeszközök (csillárok, lámpák) és egyéb villamos berendezések legalacsonyabb pontja 2,0 m fölött lehet. A felfüggesztő huzalok nem alkalmazhatók sem villamos vezető, sem érintésvédelmi védővezető céljára.

3.10.7. Azok a villamos fogyasztó készülékek, illetve lámpatestek, amelyeket a szereplők kézbe vesznek, hordoznak, II. érintésvédelmi osztályúak legyenek, vagy táplálásuk érintésvédelmi törpefeszültségről történjen.

3.10.8. A színpadvilágítás üzemeltetésének egész tartama alatt (próbák, előadás) gondoskodni kell a fényszabályozó berendezés felügyeletéről és a színpadvilágítás munkaterületének áttekinthetőségéről.

4. Ellenőrzési követelmények

4.1.* A Szabályzat végrehajtásának ellenőrzésére a felügyeletet gyakorló szerv, a munkavédelmi előírások tekintetében az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőség illetékes területi munkavédelmi felügyelősége jogosult.

4.2. Az üzembe helyezést és az időszakos vizsgálatokat, ellenőrzéseket a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény előírásai szerint kell végrehajtani.

4.3. A színpadi felsőgépezet berendezéseinek időszakos vizsgálatát negyedévenként kell elvégezni, de a külsőleg is láthatóvá vált hibákat ennél gyakoribb szemrevételezéssel kell feltárni. A függesztékeket, minden harmadik felülvizsgálat után, statikai terhelési vizsgálatnak kell alávetni a névleges terhelés 1,25-szörösével.

4.4. A színpadtechnikai emelőberendezés fő- és szerkezeti vizsgálatát minden évadzárás és évadnyitás között, de legalább évente egyszer el kell végezni.

4.5. Minden olyan előadás (vagy próba) előtt, amelyhez emelőgépet vagy emelőszerkezetet használnak, meg kell vizsgálni a biztonságot érintő berendezések hatékonyságát, így különösen:

- a vészleállítót, amely az emelőberendezés üzemét bekapcsolja,
- figyelmeztető-, jelzőberendezéseket,
- a hajtóművet, köteleket, láncokat,
- a végálláskapcsolókat,
- a hajtóműféket,
- a reteszeléseket,
- a teherbírás-, illetve a kinyúlásjelzőket,
- a gép használati utasításában előírt egyéb berendezéseket és védőeszközöket.

4.6. A beépített és hordozható létrák időszakos biztonsági felülvizsgálatát legalább évenként kell elvégezni.

4.7. A záporberendezés vizsgálatát új, felújított vagy javított berendezés esetén és az üzembe helyezést követően legalább 4 évenként vízzel kell elvégezni. A közbeeső időszakban a csőhálózatot és a záporrzsákat füstpróbával is lehet vizsgálni. A záportartály nyitószervezetének és a nyomásfokozó (töltő)szivattyúnak az ellenőrzését mindig vízzel kell elvégezni.

4.8. A színházi létesítmény munkavédelmi ellenőrzését legalább negyedévenként kell megtartani, és annak megállapításait jegyzőkönyvben kell rögzíteni. Az évadzáró és évadnyitó vizsgálat is egy-egy ellenőrzésnek számít.

4.9. Az új előadások díszletterveit, a kivitelezés előtt, a színház igazgatója által kijelölt színházi, munkavédelmi szakemberrel véleményeztetni kell.

4.10. Új díszlet színpadra állítása előtt a létesítésben közreműködő tervező az 1. számú mellékletben foglaltak, a kivitelező a 2. számú mellékletben foglaltak szerint köteles írásban nyilatkozni arról, hogy a munkavédelmi követelményeket megvalósították.

4.11. A díszleteket és a színpadi berendezéseket használatba venni a 4.10. pontban meghatározottak, valamint a 3. számú melléklet szerint kitöltött felelős üzemeltetői nyilatkozat alapján a színház igazgatója által a 4. számú melléklet szerint írásban kiadott Díszlet-használatbavételi engedély alapján lehet.

4.12. Minden előadás és próba előtt a színpadi munka irányításával megbízott személynek (színpadmester, színpadi felügyelő stb.) és az ügyelőnek együttesen kell meggyőződnie a játéktér biztonságáról.

Az ellenőrzés után az ügyelő veszi át a színpadi munka irányítását.

4.13. Minden előadás és próba előtt, a nézőtéri felügyelőnek, ennek hiányában a gondnoknak vagy az ügyeletes műszaki vezetőnek meg kell győződnie a nézőtér biztonságos állapotáról.

4.14. Vendéjátékok alkalmával, a fogadó- és a vendégegyüttes vezetőjének egyaránt az előadás előtt meg kell győződnie a fogadó-, illetve vendég felszerelések, berendezések biztonságos állapotáról.

4.15. Külföldi vendégszereplések alkalmával a munkavédelmi feltételeket is szerződésben kell rögzíteni, és a próba, valamint az előadás megkezdése előtt a vendégegyüttes vezetőjének e feltételek meglétét is ellenőriznie kell.

TŰZVÉDELMI OKTATÁSI TEMATIKA

A tűz elleni védekezés minden állampolgár kötelessége. Ennek érdekében mindenkinek meg kell ismernie és meg kell tartania a vonatkozó tűzmelegelőzési szabályokat, a tűz- és káresetek jelzésével, továbbá a tűz oltásával és a műszaki mentéssel kapcsolatos kötelezettségeket.

Fontosabb tűzvédelmi jogszabályok az alábbiak:

- 1996. évi XXXI. törvény: A tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról,
- 30/1996.(XII.6.) BM rendelet: A tűzvédelmi szabályzat készítéséről,
- 54/2014. (XII.5) BM rendelet: Az Országos Tűzvédelmi Szabályzat kiadásáról,
- 45/2011. (XII. 07.) BM rendelet: A tűzvédelmi szakvizsgára kötelezett foglalkozási ágakról munkakörökről és a szakvizsga részletes szabályairól.

Kimondottan a tűzvédelemmel foglalkozó jogszabályokon kívül több más jogszabály, nemzeti szabvány is foglalkozik egyes területek szabályozásán belül tűzvédelmi kérdésekkel.

Klasszikus értelemben a tűz keletkezésének feltételei:

- éghető anyag
- gyulladási hőmérséklet
- oxigén

Mind a három feltételnek időben és térben együtt kell lennie ahhoz, hogy tűz keletkezzen. Az égés megszűnik, ha az égés egyik tényezőjét elvonjuk. Ez a tűzoltás alapja.

Tűzoltási módok:

- az éghető anyag eltávolítása,
- az égést tápláló oxigén elvonása, eltávolítása (CO₂ vagy N gázzal elárasztani, vagy habbal kell letakarni),
- oltás a hűtés elve alapján.

A tűz elleni védekezés fő területei:

- a tüzesetek megelőzése (megelőző tűzvédelem)
 - a tűzoltási feladatok ellátása (mentő tűzvédelem)
 - a tűzvizsgálat (felderítő tűzvédelem)
- valamint ezek feltételeinek biztosítása.

A tűzoltó készülékek csoportosítása (színük piros)

- porral oltók
- habbal oltók
- szén-dioxiddal oltók

Tűzoltó készülékek típusai és tulajdonságai:

ABC Porral oltó készülék fajtái

Olyan tűzoltó készülék, amelyből az üzembe helyezéskor felszabadított vagy fejlesztett hatóanyag nyomása az oltóport irányítóan lövelli ki. A kilövellő porsugarat mindig a lángzónára és ne a tűzfészekre irányítsuk. Az oltópor ugyanis láng oltására alkalmas, de parázs oltására nem. A készülék szakaszos működtetésű, amíg töltet van benne, többször is indítható. Töltetük lehet (2, 6, 12 kg-os)

Belenyomott gázos porral oltó készülék (A készülékbe N₂ gázt nyomnak bele 14 bar nyomásig.)

A fogantyú közé helyezett műanyag nyomókartámaszt vagy biztosítószegyet kirántjuk. Ezután az egyik kézzel a lövőkét a tűz irányába tartva a működtető fej felső karját ütkezésig lenyomjuk és az oltópor a lövőkén át a tűzre áramlik. A szakaszos működtetés a kar lenyomásával és visszaengedésével érhető el.

TŰZOLTÓ KÉSZÜLÉK ÜZEMBE HELYZÉSE

Alkalmazási terület:

A porral oltó készülékek általában minden olyan helyre ajánlható, ahol az előfordulható tüzek során döntően szilárd éghető anyagok égnak. (műanyag, fólia, papír, fa, textília), de túl ezen éghető folyadékok és gumi tüzek oltására is eredményesen alkalmazható. Biztonsággal alkalmazható feszültség alatti berendezések tüzeseteinek oltására 1000 V feszültségig.

Tűzoltó készüléken alkalmazott jelzések, tűzosztályok

A SZILÁRD, ÉGHETŐ ANYAGOK TÜZÉNEK OLTÁSÁRA

B ÉGHETŐ FOLYADÉKOK TÜZÉNEK OLTÁSÁRA

C ÉGHETŐ GÁZOK TÜZÉNEK OLTÁSÁRA

Tűz jelzése

Az a személy, aki tüzet vagy annak közvetlen veszélyét észleli, köteles azt haladéktalanul jelezni a tűzoltóságnak, vagy ha erre nincs lehetősége, a rendőrségnek, vagy a mentőszolgálatnak, illetőleg a települési önkormányzat polgármesteri hivatalának. A nyilvános távbeszélő készülékek mellett, továbbá a távbeszélő alközpontokban – ennek hiányában a létesítmények fővonalú távbeszélő készülékei mellett – a tűzoltóság hívószámát jól láthatóan fel kell tüntetni. A tűz jelzéséhez, segítségkéréshez az állampolgárok híradási eszközüket kötelesek rendelkezésre bocsátani, szükség esetén járműveikkel segítséget nyújtani.

A tűzoltóság hívószáma 105 (egységes segélyhívószám: 112)

A tűzjelzést, riasztást biztosítani kell egyrészt a létesítményen belül tartózkodók részére, másrészt a tűzoltóság felé.

A tűzoltóság felé történő **tűzjelzésnek az alábbiakat kell tartalmaznia:**

- a tüzeset, káreset pontos helyét (címét),
- mi ég, milyen káreset történt, mi van veszélyeztetve,
- emberélet veszélyben van-e,
- a jelző nevét, a jelzésre használt távbeszélő számát.

Tűz jelzésekor közölni kell

- a) a tűzkár pontos helye, címe, kerület, út, házsám,
- b) mi ég, milyen káreset történt,
- c) mi van veszélyben, van-e emberélet veszélyben,
- d) a jelzést adó neve, a jelzésre használt távbeszélő száma.

A vezetők tűzvédelmi feladata

Kötelesek a vezetésük alatt álló munkaterületekre vonatkozó Tűzvédelmi Szabályzat (továbbiakban TVSZ) megismerése és beosztottjaikkal való betartatása.

Gondoskodnak a folyamatos tűzvédelmi oktatások megtartásáról.

Részt vesznek a vezetésük alatt álló területen megtartott tűzvédelmi bejárásokon, amelyen hozott határozatokat kötelesek végrehajtani.

A dolgozók tűzvédelmi feladatai

Alapvető szabály, hogy a tüzet ott kell megelőzni, ahol a keletkezés lehetséges. A munkahelyi magatartás és a tűzvédelmi szabály ismerete, megtartása biztosítja elsősorban a tüzmelegelőzési szabályok hatékonyságát. A dolgozó tűzvédelmi és magatartási kötelezettségét részletesen a TVSZ-ben kell szabályozni. Néhány fontosabb feladat a megelőzéshez:

- mielőtt gyufát, cigarettát eldobunk oltuk el
- égő gyufát, cigarettát ne dobjunk olyan helyre, ahol az tüzet okozhat. Dohányzaskor nem éghető anyagú gyűjtőedénybe hamuzzunk
- a munka területén nyílt lánggal járó tevékenységet végezni nem szabad
- elektromos hőfejlesztő készüléket bekapcsolt állapotban felügyelet nélkül hagyni nem szabad
- hőfejlesztő készüléket éghető anyagon használni hőszigetelőlap alkalmazásával szabad
- elektromos készülékeket a helyiségből történő eltávozáskor ki kell kapcsolni
- a helyiségek ajtóit, melyben személyek tartózkodnak kulcsra zárni nem szabad

- épületekben, helyiségekben a közlekedési utakat, kijáratokat eltorlaszolni még átmenetileg sem szabad
- villamosberendezések kapcsolóit, tűzvédelmi felszereléseket állandóan hozzáférhető és használható állapotban kell tartani, eltorlaszolni még átmenetileg sem szabad
- villamos berendezésektől az éghető anyagokat olyan távolságra kell elhelyezni, hogy a berendezések üzemszerű, vagy meghibásodás folytán bekövetkező túlmelegedése – esetleges ívhúzása – tüzet ne okozzon
- meghibásodott, valamint a szabvány előírásainak meg nem felelő villamos berendezést üzemeltetni nem szabad
- villamos, berendezést, gépeket, készüléket a tevékenység befejezése után ki kell kapcsolni. Használaton kívül helyezésük esetén, a napi munka befejezése után a villamos hálózatról le kell választani. Az állandóan üzemelő számítógépek monitorát a munkavégzés után ki kell kapcsolni.
- a villamos berendezéseket tisztán kell tartani, különösen óvni kell a gyúlékony szennyeződésektől
- villamos berendezéseket, készülékeket csak az azzal megbízott és szakképesítéssel rendelkező dolgozó vagy szakvállalat javíthat

Dohányzás szabályai:

- Égő dohányneműt, gyufát, egyéb gyújtóforrást tilos olyan helyre tenni, illetve ott eldobni, ahol az tüzet vagy robbanást okozhat.
- Dohányozni tilos a rendelő épületének helyiségeiben, szabadtéren, továbbá ott, ahol az tüzet vagy robbanást okozhat.
- A dohányzási tilalmat táblával jelölni kell.
- Azokon a helyeken, ahol dohányzási tilalom van, dohányzóhelyet kell kijelölni, melyet az erre utaló felirattal kell ellátni és megfelelő mennyiségű hamutartóval felszerelni.
- A hamutartók tartalmát tilos papírkosárba üríteni.

ÖSSZEFOGLALÁS

MIT TEGYEN?

Tartsd be a tűzvédelmi előírásokat!
Mindig tartsd tisztán és rendezetten munkahelyedet!
Ne használj hibás, sérült villamos készüléket, vezetéket!
Csak a kijelölt területen dohányozz és használj hamutálat!
Áramtalaníts minden használaton kívüli berendezést!
Ismerd meg a terület tűzoltó eszközeinek kezelését!
Ismerd meg a terület menekülési lehetőségeit, útjait!
Tűz észlelésekor azonnal riasszál és hívd a tűzoltókat!
Akadályozd meg a helyiségek légtereinek összekötését!
Haladéktalanul hagy el az épületet tűzriasztáskor!
Tűzriasztáskor ne engedjél be illetékteleneket!

MIT NE TEGYEN?

Ne hiányozz a tűzvédelmi oktatásról!
Ne hagyj útban éghető szemetet, hulladékot!
Ne terheld túl az elektromos hálózatot, egységet!
Ne dohányozz tiltott helyen!
Ne hagyd felkapcsolva távozáskor a villanyt se!
Ne torlaszold el, ne takard el a tűzoltó eszközöket!
Ne torlaszold el a menekülési utat, vészkijáratot!
Ne hagyd nyitva magad mögött az ajtót!
Ne állj meg tárgyaidat összegyűjteni!
Ne menj vissza az épületbe, amíg nem utasítanak!
Ne okozz pánikot!

Derecske, 2022. október 01.

.....
Kiss Lajos e.v.
munkavédelmi szakember (2971/2020),
tűzvédelmi oklevél (134/212/2012).